

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در

فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

پیشگفتار

تهیه و اجرای برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی و ارزیابی دقیق آن‌ها مستلزم استفاده از آمارهای دقیق، جامع و به‌هنگام است. برای آن‌که آمارهای مورد نظر بتواند تصویری روشن و گویا از ساختارهای اقتصادی، ارائه کرده و قابلیت مقایسه در سطوح ملی و بین‌المللی داشته باشند، ضرورت دارد از تعاریف و مفاهیم استاندارد پیروی شود.

تعاریف و مفاهیم یکی از ابعاد مهم استانداردهای آماری است که استفاده از آن‌ها به منظور ایجاد انسجام، مقایسه‌پذیری و افزایش کیفیت داده‌های تولیدی، به تمام دستگاه‌های اجرایی کشور و کاربران توصیه می‌شود. یکی از مشکلات موجود در به‌کارگیری گزارش‌های ملی و بین‌المللی، استفاده از تعاریف متفاوت توسط کشورهای مختلف و یا سازمان‌های یک کشور برای موضوعات مشابه است. تعاریف متفاوت و ناسازگار برای یک مفهوم، سبب درک نادرست کاربر شده و کاهش اعتماد عمومی نسبت به آمارهای منتشره را در پی خواهد داشت. علاوه بر این تغییر متوالی تعاریف واژه‌های آماری موجب مقایسه‌ناپذیری در طول زمان و ناپیوستگی در سری زمانی اقلام آماری می‌شود. از این رو تهیه و ارائه تعاریف یکسان و منسجم برای واژه‌های آماری و کاربرد آن‌ها در فعالیت‌های آماری کشور، اهمیت به‌سزایی در یکپارچگی و ارتقای کیفیت اطلاعات تولید شده دارد.

براساس ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران «تهیه تعاریف، تبیین مفاهیم، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری» بر عهده این مرکز است که به‌موجب آن وظیفه استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری را در دستور کار خود قرار داده است.

در این مجموعه، تعاریف استاندارد شده فهرست آمارهای رسمی ارائه شده است. در این جا لازم می‌داند از زحمات همه کسانی که ما را در تهیه این مجموعه یاری کرده‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی شود.

جواد حسین‌زاده
رئیس مرکز آمار ایران

فهرست مندرجات

عنوان	شماره صفحه
فصل اول- کلیات.....	۷
مقدمه	۷
۱- پیشینه استانداردسازی تعاریف و مفاهیم.....	۸
۲- معرفی فهرست آمارهای رسمی	۹
۳- ساختار فهرست آمارهای رسمی	۱۱
۴- مراحل فرایند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم	۱۷
۵- فراوانی تعاریف واژه‌های فهرست آمارهای رسمی به تفکیک دستگاه اجرایی	۱۷
فصل دوم- تعاریف و مفاهیم استاندارد واژه‌های مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی	
سال ۱۳۹۹	۲۱
پیوست: فهرست الفبایی واژه‌ها	۱۰۳

فصل اول - کلیات

مقدمه

در هر نظام آماری وجود تعاریف و مفاهیم یکسان و شفاف با پشتوانه علمی کافی به طوری که تمام ارکان نظام آماری و کاربران آمار برداشت یکسانی از آن داشته باشند ضروری است و عدم وجود چنین ساختاری باعث سردرگمی و برداشت‌های متفاوت و متناقض از آمار و اطلاعات می‌شود. در همین راستا در مرکز آمار ایران به‌عنوان مرجع رسمی نظام آماری کشور با هدف یکسان‌سازی تعاریف و مفاهیم نظام آماری کشور، ساختاری طراحی و مستقر شده است که تمام تعاریف و مفاهیم مورد نیاز نظام آماری باید در این چهارچوب نهایی شوند.

در بند «و» از ماده ۳ قانون تأسیس مرکز آمار ایران، «تهیه تعاریف، تعیین مفاهیم، معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری» به عهده این مرکز گذاشته شده و ماده ۸ همان قانون؛ وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و شرکت‌های وابسته به دولت را ملزم به تبعیت از تعاریف و مفاهیم، روش‌ها، معیارها و طبقه‌بندی‌های مرکز آمار ایران کرده است. در همین راستا و بر اساس نیاز موجود در نظام آماری کشور، استانداردسازی تعاریف و مفاهیم طی سال‌های گذشته در کارگروه‌هایی متشکل از متخصصان نظام آماری کشور، مطرح و مورد بررسی قرار گرفته است.

با توجه به رویکرد نوین مرکز آمار ایران مبنی بر تولید آمارهای ثبتي مبنا و تثبیت مرجعیت خود در نظام ملی آماری و نیز تصویب فهرست آمارهای رسمی هر دستگاه، فعالیت استانداردسازی تعاریف و مفاهیم این فهرست نیز در برنامه کاری گرفت و تعداد ۵۲۲ واژه و تعریف استاندارد توسط کارگروه‌های تخصصی استانداردسازی تدوین و ابلاغ شده است. این فعالیت با همکاری واحدهای آمار و اطلاعات دستگاه‌های اجرایی و دفاتر موضوعی مرکز آمار ایران پس از برگزاری جلسات کارشناسی متعدد و برقراری تعاملات لازم صورت گرفته است که نتایج آن در سامانه تعاریف و مفاهیم استاندارد مرکز آمار ایران برای استفاده کاربران بارگذاری شده است.

۱- پیشینه استانداردسازی تعاریف و مفاهیم

مرکز آمار ایران از بدو تأسیس همواره برای یکسان کردن تعاریف و مفاهیم آماری تلاش کرده است اما با گسترش مشکلات ناشی از عدم استفاده از تعاریف و مفاهیم توسط دستگاه‌های مختلف تولیدکننده آمار در کشور، این مرکز فعالیت مذکور را از سال ۱۳۷۳ با جدیت بیشتری با عنوان «طرح استانداردسازی تعاریف و مفاهیم آماری» در دستور کار خود قرار داد. هدف نهایی طرح این بود که با بررسی مجموعه تعاریف و مفاهیم موجود برای هر متغیر آماری و با عنایت به تعاریف بین‌المللی و مصوبات قانونی در نهایت تنها یک تعریف که دارای جامعیت و مانعیت کافی باشد، به‌عنوان تعریف استاندارد تعیین شود. نیل به این هدف، مستلزم اجرای طرح در دو مرحله بود.

در مرحله اول، تمام تعاریف و مفاهیم آماری به‌کاررفته در طرح‌ها و گزارش‌های آماری ۲۷ وزارتخانه و سازمان دولتی عمده تولیدکننده آمار در کشور جمع‌آوری و با عنوان «فرهنگ تعاریف و مفاهیم آماری به‌کار رفته در طرح‌ها و گزارش‌های آماری» به صورت الفبایی در قالب ۱۰ جلد، ۵۴۰۰ صفحه و ۷۹۰۰ واژه در سال ۱۳۷۴ منتشر شد.

در مرحله دوم، واژه‌های آماری جمع‌آوری شده به بخش‌های مختلف فعالیت‌های اقتصادی تقسیم‌بندی شد و برای هر بخش یک گروه کاری از صاحب‌نظران مرکز آمار ایران و نمایندگان دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط تشکیل شد و طی جلسات متعدد کارشناسی، واژه‌های کلیدی هر بخش انتخاب و با بررسی مجموعه تعاریف و مفاهیم جمع‌آوری شده و سایر مدارک، برای هر واژه، تعریف استاندارد ارائه شد و در کتابی با عنوان «تعاریف و مفاهیم استاندارد برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری» ویرایش یکم در سال ۱۳۷۹ منتشر شد.

از سال ۱۳۸۰ با شروع طرح سامان‌دهی آمارهای ثبتی در دستگاه‌های اجرایی، استانداردسازی تعاریف و مفاهیم واژه‌های آماری اقلام ثبتی مصوب شورای عالی آمار آغاز شد که تا سال ۱۳۸۱ ادامه یافت. در سال ۱۳۸۲ با ایجاد دفتر «تعاریف و استانداردهای آماری» در تشکیلات مرکز، استانداردسازی تعاریف و مفاهیم از وظایف

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۹

این دفتر قرار گرفت و فعالیت مذکور به صورت سازمان یافته و با انسجام بیش‌تری ادامه پیدا کرد و فرآیند استانداردسازی تعاریف در چارچوب نظام آماری کشور طراحی شد.

در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۹۳ نسخه به‌هنگام شده کتاب تعاریف و مفاهیم استاندارد آماری با عنوان‌های «تعاریف و مفاهیم استاندارد آماری - ویرایش دوم» و «تعاریف و مفاهیم استاندارد آماری برای استفاده در طرح‌ها و گزارش‌های آماری - ویرایش سوم» توسط مرکز آمار ایران منتشر شد.

از سال ۱۳۹۳ که سامانه تعاریف و مفاهیم در بستر درگاه ملی آمار به مرحله بهره‌برداری رسید با توجه به سیاست‌های اتخاذ شده مبنی بر عدم انتشار نسخه‌های فیزیکی نشریات تا حد امکان، چاپ جدیدی از نشریه تعاریف و مفاهیم منتشر نشده است و تمام تعاریف و مفاهیم استاندارد شده در این سامانه بارگذاری و در دسترس کاربران قرار داده شده است.

از سال ۱۳۹۷ این فعالیت با تمرکز بر استانداردسازی تعاریف و مفاهیم به کار رفته در فصل‌های سالنامه آماری کشور ادامه یافت.

در سال ۱۴۰۰ با توجه به رویکرد نوین مرکز آمار ایران مبنی بر طراحی و استقرار شبکه ملی آمار و آمارهای ثبیتی مبنی و نیز تصویب تولید آمار بر اساس فهرست آمارهای رسمی در هر دستگاه توسط شورای عالی آمار، فعالیت استانداردسازی تعاریف و مفاهیم فهرست آمارهای رسمی نیز به موازات سالنامه آماری کشور آغاز شد.

۲- معرفی فهرست آمارهای رسمی کشور

آمار رسمی، پایه و اساس هرگونه برنامه‌ریزی و توسعه است و بدون شک برنامه‌ریزی برای توسعه، بدون در اختیار داشتن آمار رسمی امکان‌پذیر نخواهد بود. علاوه بر تدوین برنامه‌ها، نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها نیز مستلزم دسترسی به آمار رسمی به‌روز، دقیق و به‌هنگام است. آمار رسمی در واقع آمار مورد نیاز تصمیم‌گیری‌های حاکمیتی کشور است که توسط دستگاه‌های اجرایی تولید و اطلاع‌رسانی می‌شود و عنوان آن در «فهرست آمارهای رسمی ایران» قرار گرفته است.

۱۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

در تعریف فوق، منظور از آمار «اطلاعات عددی» است که توسط دولت یا نهادها و شرکت‌های وابسته به دولت در چارچوب ضوابط شورای عالی آمار و زیر نظر مرجع رسمی نظام ملی آمار، تولید و منتشر می‌شود. در این تعریف، آمار رسمی دارای جایگاه حاکمیتی است که در امر مدیریت کلان کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد و سیاست‌گذاران در برنامه‌ریزی‌ها و ارزیابی عملکرد برنامه‌ها از آن‌ها کمک می‌گیرند. به همین دلیل دولت یا نهادهای دارای صلاحیت عهده‌دار تولید آن هستند. آمارهای رسمی طیف وسیعی از اطلاعات آماری مرتبط با افراد، خانوارها، بنگاه‌های اقتصادی، مکان‌ها، رفتارها و غیره را در بر می‌گیرد بنابراین تولید آن‌ها با چنین تنوعی آن‌هم در سطح کشور فرآیندی پیچیده است که تنها «نظام آماری ملی» از عهده آن بر می‌آید. واژه فرآیند از اهمیت خاصی برخوردار است زیرا تولید آمار نتیجه فعالیت‌های مختلفی شامل وضع قوانین و مقررات، تهیه و به‌کارگیری تعریف‌ها و استانداردها، تعیین نیازها و اولویت‌ها، به‌کارگیری روش‌های علمی، طراحی جنبه‌های اجرایی، استخراج و تحلیل داده‌ها و سرانجام انتشار و اطلاع‌رسانی اطلاعات آماری می‌شود. در فرآیند تولید آمار رسمی، کیفیت آمار تولید شده برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری امری حیاتی و مهم است.

در فرآیند گذار از نظام آماری سنتی به مدرن، فهرست آمارهای رسمی اهمیت بسیار می‌یابد؛ به‌گونه‌ای که یکی از مؤلفه‌های نظام آماری مدرن «فهرست آمارهای رسمی» است. این فهرست ابزاری برای انتظام‌بخشی در نظام آماری است و به‌عنوان میثاق‌نامه‌ای مشترک بین کنشگران یک نظام آماری (اعم از تولیدکنندگان و کاربران) ایفای نقش می‌کند. همچنین احصاء فهرست آمارها در تعیین میزان نیازهای آماری برآورد شده و مورد نیاز کشور و تعیین جایگاه کشور در تأمین نیازهای آماری در افق جهانی در مقایسه با کشورهای دیگر کمک می‌کند. حرکت در جهت رسیدن به یک نظام آماری مدرن و نیز به‌منظور تولید آمارهای مبتنی بر تعاریف و مفاهیم علمی و استاندارد؛ مقایسه‌پذیری آمارهای رسمی تولید شده؛ ارتقای کیفیت آمارهای رسمی؛ ترویج و ترفیع فرهنگ آماری؛ افزایش سرمایه اجتماعی و تقسیم کار ملی در تولید آمارهای رسمی، ضرورت نیاز به تهیه فهرست آمارهای رسمی را در کشور بیش از پیش روشن کرده است.

به همین منظور ساختاری در مرکز آمار ایران ایجاد شد که طی آن مرکز آمار ایران و کمیته‌های آمارهای بخشی اقدام به تهیه فهرستی از شاخص‌ها و متغیرهای فهرست

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۱

آمارهای رسمی کشور کردند. در تهیه فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹، دفاتر موضوعی مرکز آمار ایران در تعامل با دستگاه‌های اجرایی کشور و با استناد به اسناد نیازسنجی آماری از دستگاه‌های اجرایی اقدام به شناسایی آمارهای رسمی کشور تحت عنوان فهرست آمارهای رسمی ایران کردند. این فهرست حالت پویا دارد و در نسخه اول این فهرست صرفاً آمارهایی قرار داده شده است که در حال حاضر در چرخه تولید آمار و اطلاعات نظام آماری کشور برای آن‌ها عدد وجود دارد. در سال‌های آتی با توجه به نیازهای آماری اعلام شده از سوی دستگاه‌های اجرایی، شاخص‌های جدیدی که وارد چرخه تولید آمار و اطلاعات کشور می‌شوند در صورت تأیید شورای عالی آمار وارد فهرست آمارهای رسمی ایران می‌شوند.

۳- ساختار فهرست آمارهای رسمی

متغیرها و شاخص‌های فهرست آمارهای رسمی بر اساس «طبقه‌بندی فعالیت‌های آماری (CSA)»^۱ که توسط UNECE به‌طور رسمی منتشر شده است، دسته‌بندی شده‌اند. طبقه‌بندی فعالیت‌های آماری در اصل، دستورالعملی برای استانداردسازی و طبقه‌بندی فعالیت‌های آماری برای تمام سازمان‌های ملی و بین‌المللی آمار رسمی و نیز یک استاندارد بین‌المللی برای توصیف، مقایسه‌پذیری، هماهنگی و یکپارچه کردن فعالیت‌ها در تمامی زمینه‌های آمار رسمی مانند: تولید، انتشار و توسعه استانداردها و روش‌های کاری است. این دسته‌بندی بر اساس «حوزه آمارهای جمعیتی و اجتماعی»، «حوزه آمارهای اقتصادی» و «حوزه آمارهای محیط زیست و فرابخشی» انجام شده است. در جدول ۱ حوزه‌های موضوعی متغیرها و شاخص‌های فهرست آمار رسمی مشخص شده است.

_____

۱۲ ———— واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

جدول ۱- جایگاه متغیرها و شاخص‌های فهرست آمارهای رسمی نظام آماری ایران در حوزه‌های طبقه‌بندی فعالیت‌های آماری (CSA)

موضوع فرعی (CSA)	موضوع اصلی (CSA)	حوزه‌های CSA
جمعیت	جمعیت و مهاجرت	حوزه ۱- آمارهای جمعیتی و اجتماعی
مهاجرت		
وقایع حیاتی		
نیروی انسانی	کار	
آمارهای عمومی کشاورزی		
سواد	آموزش	
دانش‌آموز و سوادآموز		
معلم		
فضای آموزشی		
مهارت‌آموزی		
آموزش عالی		
کارکنان دولت		
امید زندگی	سلامت	
باروری		
بهداشت		
درمان		
حساب‌های اقماری	هزینه و درآمد	
هزینه و درآمد خانوار		

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ ————— ۱۳

موضوع فرعی (CSA)	موضوع اصلی (CSA)	حوزه‌های CSA
فقر		
رفاه اجتماعی	حمایت اجتماعی	
بهبودی و تامین اجتماعی		
امور قضایی	عدالت و جرم	
هنر	فرهنگ	
کتاب و کتابخانه		
ورزش		
رسانه		
انتخابات	فعالیت‌های سیاسی و سایر فعالیت‌های اجتماعی	
تشکل‌ها		
بهره‌وری	آمارهای اقتصاد کلان	حوزه ۲- آمارهای اقتصادی
حساب تولید	حساب‌های اقتصادی	
حساب ایجاد درآمد		
جدول داده ستانده		
حساب‌های اقماری		
تعاون	آمارهای کسب و کار	
حساب‌های اقماری		
ساختمان		
دام و طیور	کشاورزی، جنگل‌داری و	

موضوع فرعی (CSA)	موضوع اصلی (CSA)	حوزه‌های CSA
باغداری	شیلات	
زراعت		
شیلات		
جنگل‌داری		
گلخانه		
پرورش قارچ		
آمارهای عمومی کشاورزی		
انرژی	انرژی	
آب		
صنعت	استخراج معدن، تولید صنعتی و ساخت و ساز	
معدن		
مسکن		
ساختمان		
حمل و نقل ریلی	حمل و نقل	
حمل و نقل جاده‌ای		
حمل و نقل هوایی		
حمل و نقل آبی		
گردشگری	گردشگری	
هتلداری		

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ ————— ۱۵

موضوع فرعی (CSA)	موضوع اصلی (CSA)	حوزه‌های CSA
پول و بانکداری	آمارهای خدمات مالی، بیمه و بانکداری	
بورس		
بیمه		
بودجه دولت	آمارهای بخش عمومی، مالیاتی و بودجه دولت	
خدمات دستگاه‌های اجرایی		
بازرگانی	تراز پرداخت‌ها و تجارت بین‌المللی	
پول و بانکداری		
شاخص قیمت مصرف‌کننده	قیمت‌ها	
شاخص قیمت تولیدکننده		
شاخص قیمت بخش خارجی		
مسکن		
ساختمان		
متوسط قیمت	هزینه نیروی کار	
ساختمان		
کارکنان دولت	علوم، فن‌آوری و نوآوری	
تحقیق و توسعه		
محیط زیست	محیط زیست	حوزه ۳ - آمارهای محیط زیست و فرابخشی
حساب‌های اقماری		
تقسیمات کشوری		

۱۶ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

موضوع فرعی (CSA)	موضوع اصلی (CSA)	حوزه‌های CSA
سرزمین	منطقه‌ای	
نقشه		
اطلس		
فتوگرامتری و سنجش از دور		
رفاه اجتماعی	شرایط زندگی، فقر	
ارتباطات	اطلاعات و ارتباطات	
حساب‌های اقماری		

۴- مراحل فرایند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم

با توجه به مطالب ذکر شده در خصوص اهمیت کاربرد فهرست آمارهای رسمی، استانداردسازی تعاریف و مفاهیم مورد استفاده در این فهرست ضروری است. مراحل انجام فرآیند استانداردسازی تعاریف مربوط به فهرست آمارهای رسمی به شرح زیر است:

شناسایی و تعیین واژه‌های فهرست آمار رسمی
تهیه فهرست واژه‌ها بر اساس بخش موضوعی و تعیین دستگاه متولی
بررسی تعاریف بین‌المللی و تعاریف داخلی موجود
دریافت نظر دستگاه/ دستگاه‌های متولی در خصوص تعریف واژه
بررسی کارشناسی تعاریف ارائه شده و تدوین تعاریف استاندارد
برگزاری جلسه کارشناسی برای تدوین تعاریف استاندارد در مواقع لازم
اخذ تأییدیه تعاریف تدوین شده از دستگاه اجرایی متولی و واحد مرتبط با
بخش مرتبط در مرکز آمار
درج در سامانه تعاریف درگاه ملی آمار
ابلاغ تعاریف استاندارد به کمیته‌های آمار بخشی

۵- فراوانی واژه‌های فهرست آمارهای رسمی به تفکیک دستگاه اجرایی

همان‌گونه که در بند پیش اشاره شد، متغیرها و شاخص‌های فهرست آمارهای رسمی بر اساس «طبقه‌بندی فعالیت‌های آماری» دسته‌بندی شدند که در این رابطه پس از تعیین آمارهای رسمی هر دستگاه، به حوزه و موضوع آن در طبقه‌بندی CSA تخصیص داده شدند.

در جدول ۲ تعداد واژه‌های مورد نیاز فهرست آمارهای رسمی بر حسب دستگاه متولی مشخص شده است.

۱۸ ————— واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	سازمان متولی	تعداد واژه‌های فهرست آمار رسمی
۱	کل	۵۲۲
۲	بانک مرکزی	۲۲
۳	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۳
۴	سازمان امور اداری و استخدامی	۲۱
۵	سازمان بهره‌وری ایران	۳
۶	سازمان حفاظت محیط زیست	۶
۷	سازمان نقشه‌برداری کشور	۲
۸	ستاد مبارزه با مواد مخدر	۲
۹	صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران	۲
۱۰	کمیته امداد امام خمینی	۲
۱۱	مرکز آمار ایران	۸۵
۱۲	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات	۲۶
۱۳	وزارت امور اقتصادی و دارایی	۸۷
۱۴	وزارت آموزش و پرورش	۹
۱۵	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	۱۸
۱۶	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	۱۰
۱۷	وزارت جهاد کشاورزی	۶۹

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ ————— ۱۹

۴	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	۱۸
۴۲	وزارت راه و شهرسازی	۱۹
۴	وزارت صنعت، معدن و تجارت	۲۰
۴	وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری	۲۱
۱۹	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۲۲
۲۱	وزارت کشور	۲۳
۱۱	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۲۴
۹	وزارت نفت	۲۵
۳۸	وزارت نیرو	۲۶
۳	وزارت ورزش و جوانان	۲۷

۲۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۲۱

فصل دوم - تعاریف و مفاهیم استاندارد واژه‌های مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

جدول ۳ - تعاریف و مفاهیم استاندارد مورد نیاز فهرست آمارهای رسمی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱	ابزار پذیرش تراکنش الکترونیکی	سخت‌افزار و نرم‌افزاری که امکان تراکنش را برای دارنده کارت فراهم می‌سازد. انواع ابزارهای موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، شامل دستگاه‌های کارتخوان فروشگاه، ابزار پرداخت اینترنتی، ابزار پرداخت موبایلی و کیوسک پرداخت است.	بانک مرکزی
۲	ارزش کل معاملات بانک‌ها در بازار بین بانکی ریالی	مجموع ارزش معاملات انجام‌شده در بازار بین‌بانکی ریالی در یک بازه زمانی مشخص که بیانگر مجموع حجم سپرده‌گذاری یا سپرده‌پذیری در این بازار است.	بانک مرکزی
۳	اوراق مشارکت	اوراق بهاداری که مطابق قوانین و با مجوز بانک مرکزی یا سازمان بورس، به قیمت اسمی مشخص برای مدت معین و برای تأمین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های موضوع این آیین‌نامه منتشر و عرضه عمومی می‌شود.	بانک مرکزی
۴	پایه پولی	نقدترین چهره پول در اقتصاد که از مجموع اسکناس و مسکوک خارج از بانک مرکزی و مانده حساب ریالی بانک‌ها نزد بانک مرکزی تشکیل می‌شود.	بانک مرکزی
۵	پرداخت حضوری الکترونیکی	پرداخت به وسیله انجام تراکنش بین یک ابزار شناسایی فیزیکی (نظیر کارت) و یک ابزار پذیرش فیزیکی (نظیر کارتخوان فروشگاه) که به صورت الکترونیکی و بدون مراجعه به شعبه یا واحد بانکی صورت می‌پذیرد.	بانک مرکزی

۲۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۶	پرداخت غیرحضوری الکترونیکی	پرداخت به وسیله انجام تراکنش بین یک ابزار شناسایی مجازی (نظیر شناسه و رمز اینترنتی) و یک درگاه پذیرش مجازی (نظیر تارنمای اینترنتی) که به صورت الکترونیکی و بدون مراجعه به شعبه یا واحد بانکی صورت می‌پذیرد.	بانک مرکزی
۷	تراز سرمایه‌های دولت	تراز سرمایه‌های دولت از خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای غیرمالی (تفاضل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از تملک دارایی‌های سرمایه‌ای) به‌دست می‌آید.	بانک مرکزی
۸	تراز عملیاتی دولت	تراز عملیاتی دولت معیاری از ثبات عملیات جاری دولت است و از تفاضل پرداخت‌های هزینه‌ای از درآمدهای دولت به‌دست می‌آید. در واقع این تراز، میزان پوشش هزینه‌های جاری دولت توسط درآمدهای عمومی را نشان می‌دهد. در مقاطع فصلی حساب‌های تنخواه‌گردان مرتبط با پرداخت‌های هزینه‌ای نیز از درآمدهای دولت کسر می‌شود.	بانک مرکزی
۹	تراکنش با ابزارهای پرداخت الکترونیکی	پیام الکترونیکی که بنا به تقاضای مشتری در یکی از درگاه‌های خدمات بانکی نظیر خودپرداز و یا پایانه فروش، ایجاد و به شبکه الکترونیکی بانکی ارسال می‌شود.	بانک مرکزی
۱۰	تسهیلات اعطایی بانک‌ها	عبارت از فراهم کردن منابع مالی مورد نیاز متقاضیان در چارچوب عقود اسلامی است.	بانک مرکزی
۱۱	چک	بر اساس ماده ۳۱۰ قانون تجارت، نوشته‌ای است که به موجب آن، صادرکننده، وجوهی را که نزد محال علیه دارد کلاً یا بعضاً مسترد یا به دیگری واگذار کند.	بانک مرکزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۲۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۲	سپرده بانک و مؤسسات اعتباری	وجهی که به وسیله اشخاص حقیقی و حقوقی طبق ضوابطی به بانک و یا مؤسسه اعتباری سپرده می‌شود و بازپرداخت آن می‌تواند به همراه سود یا امتیاز یا بدون آن‌ها و یا با کسر تمام یا قسمتی از آن‌ها باشد. شامل سپرده‌های قرض‌الحسنه (پس‌انداز و جاری) و سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار (کوتاه‌مدت و بلندمدت) است.	بانک مرکزی
۱۳	سهم سپرده‌پذیری بین بانکی	نسبت حجم فعالیت سپرده‌پذیری یک یا چند بانک مشخص به مجموع سپرده‌پذیری در بازار بین‌بانکی ریالی در یک بازه زمانی مشخص است که به صورت درصد بیان می‌شود.	بانک مرکزی
۱۴	سهم سپرده‌گذاری بین بانکی	نسبت حجم فعالیت سپرده‌گذاری یک یا چند بانک مشخص به مجموع سپرده‌گذاری در بازار بین بانکی ریالی در یک بازه زمانی مشخص است که به صورت درصد بیان می‌شود.	بانک مرکزی
۱۵	مؤسسه اعتباری	بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی است.	بانک مرکزی
۱۶	مصارف جریان وجوه	شامل هزینه‌های سرمایه‌ای و همچنین وام‌دهی از طریق ابزارهای مختلف مالی است.	بانک مرکزی
۱۷	معاملات ارزی بین بانکی	مجموع معاملات خرید و فروش ارز در مقابل ریال در بازار بین بانکی است و معاملات ارز به ارز بانک‌ها را در بازارهای داخلی و بین‌المللی شامل نمی‌شود.	بانک مرکزی
۱۸	منابع جریان وجوه	شامل پس‌انداز خالص و انتقالات سرمایه‌ای و همچنین وام‌گیری از طریق ابزارهای مختلف مالی است.	بانک مرکزی
۱۹	نرخ برابری ارزها	نسبت قیمت دو ارز به یکدیگر (ارزش مبادله‌ای یک ارز به ارز دیگر) است.	بانک مرکزی

۲۴ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۰	نرخ سود بانکی	درصدی از اصل مبلغ وام یا سپرده که وام‌گیرنده به بانک، یا بانک به سپرده‌گذار می‌پردازد و شامل نرخ سود سپرده و نرخ سود تسهیلات است. ضوابط تعیین نرخ‌های هریک از سودها برعهده شورای پول و اعتبار است.	بانک مرکزی
۲۱	نقدینگی	مجموع اسکناس‌ها و مسکوکات و سپرده‌های دیداری است.	بانک مرکزی
۲۲	کارت بانکی صادر شده شبکه بانکی	هر نوع کارت پلاستیکی اعم از مغناطیسی یا هوشمند، شناسه‌های الکترونیکی، بایومتریکی و یا دیگر ابزارهای مشابه، که استفاده از آن بعد از شناسایی و تأیید منجر به نقل و انتقال وجه، برداشت و یا بدهکار شدن یک حساب بانکی شده و یا به هر شکل دیگری قدرت خرید و پرداخت، در اختیار دارنده آن قرار می‌دهد.	بانک مرکزی
۲۳	جانباز	ایثارگری که به تشخیص کمیسیون پزشکی دارای درصد جانبازی است.	بنیاد شهید و امور ایثارگران
۲۴	خانواده شاهد	شامل پدر، مادر، همسر و فرزند فرد شهید است.	بنیاد شهید و امور ایثارگران
۲۵	خانواده شاهد حقوق و مستمری‌بگیر	شامل پدر، مادر، همسر و فرزند فرد شهید که مشمول دریافت حقوق و مستمری است.	بنیاد شهید و امور ایثارگران
۲۶	استعلام خدمات در دستگاه‌های اجرایی	فرآیند دریافت اطلاعات توسط یک دستگاه اجرایی از سایر دستگاه‌ها به شیوه الکترونیکی یا غیرالکترونیکی به‌منظور تولید و ارائه هر یک از خدمات خود است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۲۷	پست سازمانی	جایگاهی که در ساختار سازمانی دستگاه‌های اجرایی برای انجام وظایف و مسئولیت‌های مشخص (ثابت و موقت) پیش‌بینی و برای تصدی یک کارمند در نظر گرفته می‌شود. پست سازمانی کوچک‌ترین مؤلفه ساختار سازمانی است که یک کارمند می‌تواند به آن منصوب شود.	سازمان امور اداری و استخدامی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۲۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۸	جذب واقعی	خدماتی که در یکی از بسترهای الکترونیکی قابل ارائه است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۲۹	خدمات ارائه شده در دستگاه‌های اجرایی	خدمات قابل ارائه به اشخاص حقیقی یا حقوقی که با استفاده از منابع در اختیار سازمان، برای ایجاد یک ارزش یا رفع نیاز اشخاص، تولید و ارائه می‌شود.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۰	خدمات قابل واگذاری به دفاتر پیشخوان	خدمات شناسه‌دار دستگاه‌های اجرایی که قابل ارائه در دفاتر پیشخوان خدمات دولت است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۱	دستگاه اجرایی	تمامی وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت‌های دولتی و تمامی دستگاه‌هایی که شمول قانون بر آن‌ها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانک‌ها و بیمه‌های دولتی (ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری).	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۲	دوره آموزش عمومی دستگاه اجرایی	دوره‌هایی که توسط سازمان امور اداری و استخدامی کشور نیازسنجی، طراحی و ابلاغ شده است. هدف از تدوین این دوره‌ها، رشد فضایل اخلاقی، معنوی، فرهنگ‌پذیری سازمانی، بهینه‌سازی روابط انسانی در نظام اداری و افزایش دانش، مهارت و نگرش عمومی مرتبط با مأموریت و وظایف عمومی دولت و حوزه فناوری اطلاعات تمام کارمندان و مدیران است.	سازمان امور اداری و استخدامی

۲۶ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۳	دوره آموزشی مصوب دستگاه‌های اجرایی	دوره‌های آموزشی که تحت عنوان آموزش کارمندان دولت؛ نیازسنجی و طراحی شده و توسط مراجع تعیین شده در نظام آموزش کارکنان دولت مصوب می‌شود و شامل دوره‌های عمومی، دوره‌های تخصصی مشاغل عمومی و اختصاصی، دوره‌های عمومی و اختصاصی مدیریتی و دوره‌های توجیهی ابتدای خدمت و تصدی مشاغل است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۴	ساختمان اداری	ساختمانی که کار اداری دستگاه‌های اجرایی در آن انجام می‌شود و متشکل از فضاهای اصلی اداری، فضاهای وابسته، فضاهای ارباب رجوع، فضاهای گردشی و فضاهای اختصاصی است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۵	سطوح سازمانی	شامل سطوح مدیریتی (معاون اداره، رئیس اداره، معاون مدیر کل، مدیر کل و معاون مؤسسه و همتراز آن‌ها) و سطح کارشناسی است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۶	شاغل دستگاه اجرایی	کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین (مشخص)، که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط، به موجب حکم یا قرارداد مقام صلاحیت‌دار در یک دستگاه اجرایی به خدمت پذیرفته می‌شوند.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۷	گواهینامه شایستگی مدیریتی	گواهینامه‌ای که در صورت احراز شایستگی عمومی مدیریتی افراد در هر یک از سطوح مدیریت حرفه‌ای، بعد از انجام فرآیند ارزیابی توسط کانون‌های ارزیابی مورد تأیید، برای آن‌ها صادر می‌شود.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۸	ماهیت حقوقی	مجموعه اشخاص و دارایی‌ها که برای تحقق هدفی معین و مطابق ضوابط یا تشریفات خاصی شکل گرفته و صلاحیت دارا شدن حقوق و تکالیف مستقل را دارد.	سازمان امور اداری و استخدامی
۳۹	مدیران ارشد دستگاه اجرایی	مدیرانی که وظیفه سیاست‌گذاری، تعیین خط‌مشی، برنامه‌ریزی کلان، هدایت و نظارت عالی بر عملکرد دستگاه را در واحدهای ستادی بر عهده دارند.	سازمان امور اداری و استخدامی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۲۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۰	مدیران پایه دستگاه اجرایی	مدیرانی که وظیفه اجرای سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و برنامه‌های سازمانی را در واحدهای ستادی بر عهده دارند. مانند رؤسای ادارات، رؤسای گروه‌ها و سمت‌های مدیریتی هم‌سطح آن‌ها.	سازمان امور اداری و استخدامی
۴۱	مدیران عملیاتی دستگاه اجرایی	مدیران آن دسته از واحدهای عملیاتی یا اجرایی دستگاه‌های اجرایی نظیر مدارس، بیمارستان‌ها، ورزشگاه‌ها، موزه‌ها، مراکز فنی و حرفه‌ای، مراکز نگهداری معلولین و ... که تولید، تأمین و ارائه خدمات اصلی و نهایی دستگاه را به عهده دارند.	سازمان امور اداری و استخدامی
۴۲	مدیران میانی دستگاه اجرایی	مدیرانی که وظیفه هماهنگی، ایجاد ارتباط کارکنان با سطوح عالی و یا مدیران ارشد را در واحدهای ستادی به عهده دارند. مانند مدیران کل و معاونین آنان، معاونین سازمان‌ها، مؤسسات دولتی و مراکز مستقل و سمت‌های مدیریتی هم‌سطح آن‌ها.	سازمان امور اداری و استخدامی
۴۳	نسبت آموزش‌های مدیران به کل کارکنان (مدیران و کارمندان)	میزان سرانه آموزشی مدیران حرفه‌ای در مقایسه با کارکنان (میانگین ساعات آموزشی پیش‌بینی شده برای مدیران ۶۰ ساعت و برای کارکنان ۴۰ ساعت) است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۴۴	هزینه آموزشی کارمندان دولت	هزینه اجرای مجموع ساعات دوره‌های آموزشی برای کارکنان دولت بر اساس سرفصل‌های مصوب است.	سازمان امور اداری و استخدامی
۴۵	واحد سازمانی اداری	یک دستگاه اجرایی یا بخشی از آن که متشکل از مجموعه‌ای از پست‌های سازمانی تحت نظارت حداقل یک پست مدیریتی است و به‌منظور انجام بخشی از وظایف (خدمات) متجانس و مرتبط با اهداف قانونی یک واحد اداری تشکیل می‌شود.	سازمان امور اداری و استخدامی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۶	واحد سازمانی عملیاتی	واحدهایی از دستگاه اجرایی که عهده‌دار انجام فعالیت‌های مشخص، ارائه خدمات مستقیم یا تولید محصولات خاصی برای ارائه به مردم هستند، مانند مدارس، بیمارستان‌ها و مراکز فرهنگی.	سازمان امور اداری و استخدامی
۴۷	شاخص بهره‌وری سرمایه	شاخصی که نسبت ستانده یا ارزش‌افزوده اقتصاد را به نهاده سرمایه اندازه‌گیری می‌کند. نهاده سرمایه توسط خدمات سرمایه یا موجودی سرمایه سنجیده می‌شود. این شاخص چگونگی تأثیرگذاری سرمایه به کار رفته در ایجاد ستانده یا ارزش‌افزوده را طی یک مقطع زمانی نشان می‌دهد.	سازمان بهره‌وری ایران
۴۸	شاخص بهره‌وری نیروی کار	شاخصی که بیانگر تغییرات ارزش‌افزوده یا ستانده اقتصاد و یا هر یک از فعالیت‌های اقتصادی به ازای مقدار ثابتی از نهاده نیروی کار است و از نسبت ارزش‌افزوده یا ستانده اقتصاد به نهاده نیروی کار در یک مقطع زمانی به دست می‌آید. این شاخص نشان‌دهنده چگونگی اثرگذاری نیروی به کار رفته در تولید ستانده یا ارزش‌افزوده ناخالص است.	سازمان بهره‌وری ایران
۴۹	شاخص بهره‌وری کل عوامل تولید (TFP)	بهره‌وری کل عوامل تولید به مفهوم نسبت شاخص مقداری ارزش‌افزوده یا شاخص مقداری ارزش ستانده ناخالص به شاخص ترکیبی همه نهاده‌های مرتبط با آن (نیروی کار و سرمایه یا نیروی کار، سرمایه و مصارف واسطه) با ترکیب وزنی مناسب است که وزن هر کدام تابعی از سهم آن نهاده از کل ارزش‌افزوده یا ستانده ناخالص به قیمت جاری است. شاخص بهره‌وری کل عوامل، آن بخش از تغییرات ایجاد شده در سطح تولید را اندازه‌گیری می‌کند که نمی‌توان به تغییرات میزان استفاده از نهاده‌ها منتسب کرد.	سازمان بهره‌وری ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۲۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۵۰	آثار طبیعی ملی	پدیده‌های نمونه و نادر گیاهی یا حیوانی، اشکال یا مناظر کم نظیر و کیفیت‌های ویژه طبیعی زمین یا درخت کهنسال یادگار تاریخی است که با منظور داشتن محدوده متناسبی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.	سازمان حفاظت محیط زیست
۵۱	پارک ملی	محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان که نمایانگر نمونه‌های برجسته‌ای از مظاهر طبیعی ایران است و به‌منظور حفظ همیشگی وضع زندگی و طبیعی آن و همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنی‌ها در شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.	سازمان حفاظت محیط زیست
۵۲	پناهگاه حیات وحش	محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان که دارای زیستگاه طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاصی برای جانوران وحشی بوده و به‌منظور حفظ و یا احیای این زیستگاه‌ها تحت حفاظت قرار می‌گیرد.	سازمان حفاظت محیط زیست
۵۳	گازهای گلخانه‌ای	بخار آب (H ₂ O)	

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۵۵	منطقه حفاظت شده	محدوده‌ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و بیشه‌های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی یا حفظ و یا احیای رستنی‌ها و وضع طبیعی آن دارای اهمیت خاصی بوده و تحت حفاظت قرار می‌گیرد.	سازمان حفاظت محیط زیست
۵۶	عناوین اطلس ملی	اطلس ملی اولیه شامل اطلس‌های جمعیت، بهداشت، کشاورزی، دامپروری، شیلات، محیط زیست، زمین‌شناسی، تاریخ، صنعت، حمل و نقل، بازرگانی، آموزش عمومی، آموزش عالی، نقشه، شهر و شهرسازی، انرژی، صنایع دستی، گردشگری، ارتباطات، کار و نیروی انسانی بوده و برحسب نیاز قابل افزایش است.	سازمان نقشه‌برداری کشور
۵۷	نقشه‌های بزرگ مقیاس	نقشه‌های بزرگتر از مقیاس یک پنجم هزارم (۱:۵۰۰۰) است.	سازمان نقشه‌برداری کشور
۵۸	مواد روان گردان	دسته‌ای از داروهای تغییردهنده خلق است که بر مغز و سلسله اعصاب و شناخت و ادارک فرد تاثیر می‌گذارد.	ستاد مبارزه با مواد مخدر
۵۹	مواد مخدر	ترکیبات شیمیایی و گیاهی است که مصرف آن‌ها تغییراتی بر روی سیستم عصبی ایجاد کرده و باعث لذت، تغییر هوشیاری و وابستگی می‌شود. بنابراین پتانسیل اعتیاد و سوء مصرف در آن‌ها وجود دارد ولی شدت آن بسته به نوع ماده و اثرش متفاوت است.	ستاد مبارزه با مواد مخدر
۶۰	برنامه تلویزیونی	برنامه دیداری و شنیداری حاوی مجموعه اطلاعات و پیام‌های عمومی و تخصصی که با استفاده از شیوه‌ها و فنون تولید برنامه‌های تلویزیونی تهیه و از طریق رسانه تلویزیون برای مخاطبان مورد نظر پخش می‌شود.	صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۳۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۶۱	برنامه رادیویی	برنامه شنیداری حاوی مجموعه اطلاعات و پیام‌های عمومی و تخصصی که با استفاده از شیوه‌ها و فنون برنامه‌سازی رادیویی تهیه و از طریق رسانه رادیو برای مخاطبان مورد نظر پخش می‌شود.	صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران
۶۲	خانوار مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره)	خانواری که به دلیل مددجو بودن یک یا چند عضو آن تحت حمایت کمیته امداد امام خمینی است.	کمیته امداد امام خمینی
۶۳	مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره)	فرد نیازمندی است که به دلیل همخوانی وضعیت عمومی وی با شرایط پذیرش مندرج در دستورالعمل‌های کمیته امداد امام خمینی در یک بازه زمانی مشخص و متناسب با نیاز، از خدمات پیش بینی شده بهره مند شده است.	کمیته امداد امام خمینی
۶۴	امید زندگی در بدو تولد	متوسط تعداد سال‌هایی که انتظار می‌رود یک نوزاد متولد شده عمر کند در صورتی که شرایط مرگ و میر به همان صورت زمان تولد باقی بماند.	مرکز آمار ایران
۶۵	بخش خصوصی	بخش خصوصی با دو معیار مالکیت و وظایف و کارکرد مشخص می‌شود. فعالیت‌های این بخش توسط شرکت‌های خصوصی، خانوارها و نهادهای غیرانتفاعی در خدمت خانوار با انگیزه کسب درآمد انجام می‌شود.	مرکز آمار ایران
۶۶	بخش کشاورزی (زراعت، باغداری، دامداری)	بخشی که در برگیرنده بهره‌برداری از منابع طبیعی گیاهی و حیوانی شامل فعالیت‌های کشت محصول، رشد و پرورش حیوانات، برداشت چوب و سایر گیاهان، حیوانات یا فرآورده‌های حیوانی در مزرعه یا زیستگاه‌های طبیعی دیگر است.	مرکز آمار ایران

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۶۷	برآورد جمعیت	برآوردهای جمعیتی بر اساس اطلاعات کم و بیش مطمئنی از گذشته تا زمان برآورد یا نزدیک به آن صورت می‌گیرد و معمولاً برای محاسبه جمعیت بین دو سرشماری یا سال‌های نزدیک قبل و بعد از آن به کار می‌رود.	مرکز آمار ایران
۶۸	بهره‌بردار کشاورزی	شخصی حقیقی یا حقوقی که به تنهایی یا با مشارکت دیگران، مدیریت امور بهره‌برداری کشاورزی و مسئولیت فنی و اقتصادی آن را به عهده داشته و مستقیماً در سود و زیان آن سهیم است.	مرکز آمار ایران
۶۹	بیمه‌ی باغداری	بهره‌برداری کشاورزی که در آن، فعالیت احداث و نگهداری باغ‌های مثمر و غیرمثمر و به‌طور کلی پرورش گیاهان دائمی بر روی زمین و در فضای باز یا زیر پوشش موقت انجام می‌شود.	مرکز آمار ایران
۷۰	بهره‌بردار کشاورزی	واحد تولیدی اقتصادی شامل یک یا چند فعالیت کشاورزی در محدوده جغرافیایی مشخص (آبادی یا شهر) است که تحت مدیریت واحد (حقیقی یا حقوقی) قرار دارد.	مرکز آمار ایران
۷۱	بیکار	فرد در سن کار که در دوره‌های مرجع قبل از آمارگیری، فاقد کار باشد (دارای اشتغال مزد و حقوق‌بگیری یا خوداشتغالی نباشد) آماده برای کار بوده (برای مزد و حقوق‌بگیری و خوداشتغالی آمادگی داشته باشد) و جویای کار باشد (اقدامات مشخصی را به منظور جستجوی کار به صورت مزد و حقوق‌بگیری یا خوداشتغالی انجام داده باشد).	مرکز آمار ایران
۷۲	پروانه احداث ساختمان	جواز ساخت ساختمان که از طرف شهرداری‌ها یا سایر مراجع ذی‌صلاح صادر می‌شود.	مرکز آمار ایران
۷۳	پروانه افزایش بنا	پروانه ساختمانی که جهت افزایش سطح یا حجم بنای موجود از طرف شهرداری‌ها یا سایر مراجع صادر می‌شود.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۳۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۷۴	پروژه تحقیقاتی	مجموعه فعالیت‌های منظم و برنامه‌ریزی شده‌ای که هدف آن گسترش دانش موجود، دست‌یابی به دانش یا فنون جدید، حل مسائل و یا نوآوری در زمینه‌های مختلف است.	مرکز آمار ایران
۷۵	پیش‌بینی جمعیت	محاسبه تعداد و مشخصه‌های جمعیت آینده، بر پایه فرضیاتی در مورد روندهای باروری، مرگ و میر و مهاجرت است.	مرکز آمار ایران
۷۶	تحقیق و توسعه	فعالیت خلاقانه و نظام‌مند که به منظور افزایش دانش یا ابداع کاربردهای جدید برای دانش موجود، انجام می‌شود.	مرکز آمار ایران
۷۷	جدول متقارن داده-ستانده	ماتریسی که در هر دوی سطرها و ستون‌های آن از طبقه‌بندی‌ها یا واحدهای یکسان (گروه محصولات یا فعالیت‌های یکسان) استفاده می‌شود. جدول فعالیت در فعالیت (بخش در بخش) تراکنش‌های بین فعالیت‌ها یعنی مصرف هر فعالیت از ستانده فعالیت‌های دیگر را نشان می‌دهد. جدول محصول در محصول (کالا در کالا) نشان می‌دهد که برای تولید هر محصول چه محصولاتی مصرف می‌شود.	مرکز آمار ایران
۷۸	جدول عرضه کل اقتصاد	ماتریسی که سطرهای آن از محصولات (کالاها و خدمات) و ستون‌های آن از فعالیت‌ها (بخش‌ها) تشکیل یافته و منشأ عرضه انواع مختلف کالاها و خدمات را نشان می‌دهد. این ماتریس اطلاعات مربوط به ستانده (برحسب محصول) تولید شده توسط فعالیت‌های اقتصادی و واردات (برحسب محصول) از خارج را ارائه می‌دهد.	مرکز آمار ایران

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۷۹	جدول مصرف کل اقتصاد	ماتریسی که سطرهای آن از محصولات (کالاها و خدمات) و ستون‌های آن از فعالیت‌ها (بخش‌ها) تشکیل یافته و اطلاعات مربوط به مصارف محصولات مختلف را نشان می‌دهد. این ماتریس مصرف کالاها و خدمات برحسب نوع محصول و برحسب نوع مصرف (مصرف واسطه مصرف نهایی، تشکیل سرمایه یا صادرات) را ارائه می‌دهد.	مرکز آمار ایران
۸۰	جمعیت در سن کار	تمامی افرادی که در طول در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع)، سن آنان ۱۵ ساله و بیش تر است.	مرکز آمار ایران
۸۱	جمعیت زمان آمارگیری	اعضای همه خانوارهای معمولی ساکن، مؤسسه‌ای و گروهی که اقامتگاه معمولی آنان در زمان آمارگیری در محدوده جغرافیایی مورد نظر قرار دارد و نیز اعضای خانوارهای معمولی غیرساکن که در محدوده جغرافیایی مورد نظر، مورد آمارگیری قرار می‌گیرند.	مرکز آمار ایران
۸۲	جمعیت فعال اقتصادی	تمامی افراد ۱۵ ساله و بیش تر (حداقل سن تعیین شده)، که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالا و خدمات مشارکت داشته (شاغل) و یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار).	مرکز آمار ایران
۸۳	حساب ایجاد درآمد	حسابی که در آن درآمدهای اولیه تعلق گرفته به واحدهایی که مشارکت مستقیم در تولید دارند و دولت ثبت می‌شود. این حساب ممکن است برای کارگاه‌ها و صناعت‌ها و نیز واحدها و بخش‌های نهادی تهیه شود.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۳۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۸۴	حساب تولید	حسابی که در آن فعالیت تولید کالاها و خدمات ثبت می‌شود و قلم ترازکننده آن ارزش افزوده ناخالص است. ارزش افزوده ناخالص معیار مشارکت یک تولیدکننده، یک صنعت یا یک بخش در محصول ناخالص داخلی است.	مرکز آمار ایران
۸۵	حساب‌های اقماری	حساب‌هایی که چارچوب آن با حساب‌های ملی مرتبط بوده و امکان تمرکز در زمینه یا جنبه خاصی از زندگی اقتصادی و اجتماعی در رابطه با حساب‌های ملی را فراهم می‌کند. نمونه‌های رایج آن حساب‌های اقماری سلامت، گردشگری، محیط زیست، تعاون و ... است.	مرکز آمار ایران
۸۶	حساب کالاها و خدمات	حسابی که تراز بین کل کالاها و خدمات عرضه شده به اقتصاد به صورت ستانده و واردات به عنوان منابع، و استفاده همان کالاها و خدمات به صورت مصرف واسطه، مصرف نهایی، تشکیل سرمایه و صادرات به‌عنوان مصارف را نشان می‌دهد.	مرکز آمار ایران
۸۷	خانوار	خانوار از نظر نوع به سه دسته خانوار معمولی، خانوار مؤسسه‌ای و خانوار گروهی تقسیم می‌شود. خانوار معمولی نیز با توجه به نوع سکونتگاه و شیوه زندگی به دو گروه خانوار معمولی ساکن و خانوار معمولی غیرساکن تقسیم می‌شود.	مرکز آمار ایران
۸۸	دام سبک	شامل گوسفند، بره، بز و بزغاله است.	مرکز آمار ایران
۸۹	دام سنگین	شامل گاو و گوساله، گاو میش و بچه گاو میش و شتر و بچه شتر و تک سمی‌ها است.	مرکز آمار ایران
۹۰	دام کشتاری	دامی که دارای گوشت قابل مصرف بوده و به دلایل مختلف مانند پایان دوره پرور، بیماری، کاهش تولید و جلوگیری از تلف شدن، روانه کشتارگاه شده و یا توسط دامدار ذبح می‌شود.	مرکز آمار ایران

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۹۱	درآمد خانوار	وجوه و ارزش ریالی کالاها و خدماتی که در برابر کار انجام شده یا سرمایه به کار افتاده و یا از طریق منابع دیگر (حقوق بازنشستگی، درآمد حاصل از دارایی‌ها، دریافتی‌های انتقالی و ...) به مجموع اعضای خانوار تعلق می‌گیرد.	مرکز آمار ایران
۹۲	درآمد ملی	ارزش کل درآمدهای اولیه دریافتی در یک اقتصاد منهای ارزش کل درآمدهای اولیه پرداختی توسط واحدهای نهادی مقیم به واحدهای غیر مقیم است.	مرکز آمار ایران
۹۳	درخت بارور	درختی که به سن باردهی یا بهره‌برداری رسیده است.	مرکز آمار ایران
۹۴	درخت غیرمثمر	درخت یا درختچه‌ای که محصول اصلی آن چوب است یا به منظور زیباسازی محوطه‌ها و ایجاد فضای سبز کاشته می‌شود.	مرکز آمار ایران
۹۵	درخت مثمر	درخت یا درختچه‌ای که محصول آن میوه، برگ، گل یا هر نوع محصول دیگر غیر از چوب است.	مرکز آمار ایران
۹۶	دستمزد ساعتی انواع نیروی انسانی شاغل در فعالیت‌های ساختمانی	مبلغی که در پروژه‌های ساختمانی به یک فرد به ازای انجام یک ساعت کار یا خدمت مشخص به‌طور ثابت و به‌صورت نقدی یا غیرنقدی پرداخت می‌شود.	مرکز آمار ایران
۹۷	دهک هزینه‌ای	روش کمی برای تقسیم مجموعه‌ای از داده‌های رتبه‌بندی شده هزینه از کمترین تا بیش‌ترین (یا برعکس) به ۱۰ زیر مجموعه با اندازه یکسان است.	مرکز آمار ایران
۹۸	سرپرست خانوار	عضوی از خانوار که سایر اعضا او را به این عنوان می‌شناسند و معمولاً مسئولیت تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد آن را به‌عهده دارد.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۳۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۹۹	سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های ساختمانی	تمامی پرداخت‌هایی که برای ایجاد ساختمان در یک دوره معین انجام می‌شود، حتی اگر ساختمان در آن دوره تکمیل نشده باشد.	مرکز آمار ایران
۱۰۰	سفر گردشگری	سفری که توسط بازدیدکنندگان انجام می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۰۱	شاخص قیمت تولیدکننده	کمیتی که تغییرات میانگین موزون قیمت دریافت شده توسط تولیدکنندگان را به ازای تولید کالا و خدماتشان در داخل کشور در یک دوره زمانی معین (سال پایه) اندازه‌گیری می‌کند. شاخص قیمت تولیدکننده، نمایانگر روند تغییرات میانگین قیمت کالاها و خدمات تولیدشده در داخل کشور است.	مرکز آمار ایران
۱۰۲	شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)	کمیتی که متوسط (میانگین موزون) تغییرات قیمت کالاها و خدمات (اقلام) مصرفی خانوارها را نسبت به یک زمان مشخص اندازه‌گیری می‌کند.	مرکز آمار ایران
۱۰۳	شاخص قیمت کالاهای صادراتی	کمیتی که تغییرات میانگین موزون قیمت محصولات عرضه‌شده از داخل به خارج از کشور (مرزهای بین‌المللی) را در یک دوره زمانی معین (سال پایه) اندازه‌گیری می‌کند. شاخص قیمت کالاهای صادراتی نمایانگر روند تغییرات قیمت کالاهای صادرشده و نوسانات نرخ ارز است.	مرکز آمار ایران
۱۰۴	شاخص قیمت کالاهای وارداتی	کمیتی که تغییرات میانگین موزون قیمت محصولات واردشده از خارج به داخل کشور (مرزهای بین‌المللی) را در یک دوره زمانی معین (سال پایه) اندازه‌گیری می‌کند. شاخص قیمت کالاهای وارداتی نمایانگر روند تغییرات قیمت کالاهای واردشده و نوسانات نرخ ارز است.	مرکز آمار ایران

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۰۵	شاخص مقدار	سنجه‌ای که متوسط تغییرات متناسب مقادیر مجموعه مشخصی از کالاها و خدمات را بین دو بازه زمانی نشان می‌دهد. معمولاً به شاخص مقدار در دوره‌ای که به‌عنوان دوره پایه انتخاب می‌شود، عدد ۱۰۰ منتسب می‌شود و رقم شاخص در دوره‌های دیگر، متوسط درصد تغییر مقادیر را در مقایسه با دوره پایه نشان می‌دهد.	مرکز آمار ایران
۱۰۶	شاغل	فرد در سن کار که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع)، طبق تعریف کار، حداقل یک ساعت کار کرده یا بنا به دلایلی به‌طور موقت کار را ترک کرده است. ترک موقت کار در هفته مرجع با داشتن پیوند رسمی شغلی، برای مزد و حقوق‌بگیران و تداوم کسب و کار برای خوداشتغالان، به‌عنوان اشتغال محسوب می‌شود. برای کارکنان فامیلی بدون مزدی که در طول زمان مرجع، فعالیت شغلی انجام نداده‌اند، ترک موقت از شغل معنا ندارد.	مرکز آمار ایران
۱۰۷	ضریب جینی	شاخص سنجش نابرابری درآمد جامعه که عددی بین صفر و یک است که در آن صفر به معنی توزیع کاملاً برابر درآمد یا ثروت و یک به‌معنی نابرابری مطلق در توزیع درآمد است.	مرکز آمار ایران
۱۰۸	طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)	هدف اصلی این طبقه‌بندی فراهم کردن مجموعه استانداردی از فعالیت‌های اقتصادی تولیدی است که بتوان از آن برای گردآوری و ارائه آمار مربوط به چنین فعالیت‌هایی استفاده کرده و واحدهای تولیدی را بر اساس نوع فعالیت اقتصادی که انجام می‌دهند طبقه‌بندی کرد.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۳۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۰۹	طبقه‌بندی برحسب رده‌های عمده اقتصادی	طبقه‌بندی که از تجمیع سطح بالای طبقه‌بندی‌های موجود در زمینه کالا ایجاد شده است. این طبقه‌بندی مروری اجمالی بر تجارت بین‌المللی بر مبنای سیستم هماهنگ کدگذاری و توصیف کالا (HS)، طبقه‌بندی استاندارد تجارت بین‌المللی (SITC) و طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC) ارائه کرده و کالاها را براساس مصرف نهایی دسته‌بندی می‌کند.	مرکز آمار ایران
۱۱۰	طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC)	طبقه‌بندی که مبتنی بر مشخصات فیزیکی کالا یا ماهیت خدمات ارائه شده است. هر نوع کالا یا خدمت مشخص در این طبقه‌بندی به‌گونه‌ای تعریف می‌شود که به‌طور معمول فقط توسط یک فعالیت متمایز در طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی فعالیت‌های اقتصادی تولید می‌شود. این طبقه‌بندی محصولاتی را پوشش می‌دهد که ستانده حاصل از فعالیت‌های اقتصادی باشد.	مرکز آمار ایران
۱۱۱	ظرفیت گاوداری صنعتی	حداکثر تعداد گاو و گوساله‌ای که با توجه به تأسیسات و امکانات موجود گاوداری صنعتی قابل نگهداری است. این ظرفیت لزوماً با ظرفیت مندرج در پروانه گاوداری و تعداد دام موجود در گاوداری برابر نیست.	مرکز آمار ایران
۱۱۲	گاوداری صنعتی	بهره‌برداری کشاورزی که در آن، فعالیت پرورش گاو و گوساله با استفاده از شیوه‌های متداول و پیشرفته علم دامپروری (از نظر نحوه نگهداری، روش تغذیه و اصول بهداشت دام) انجام می‌گیرد و دارای ظرفیت حداقل بیست رأس است.	مرکز آمار ایران
۱۱۳	گردشگری خروجی	گردشگری افراد مقیم یک کشور، در خارج از مرزهای کشور خود است.	مرکز آمار ایران

۴۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۱۴	گردشگری داخلی	گردشگری افراد مقیم و غیرمقیم در کشور مورد بازدید است و شامل گردشگری بومی (درون‌حوزه‌ای) و گردشگری ورودی است.	مرکز آمار ایران
۱۱۵	گردشگری ملی	گردشگری افراد مقیم یک کشور در درون و خارج از مرزهای کشور خود است و شامل گردشگری بومی و گردشگری خروجی است.	مرکز آمار ایران
۱۱۶	گردشگری ورودی	گردشگری افراد غیرمقیم یک کشور، در کشور مورد بازدید است.	مرکز آمار ایران
۱۱۷	لاشه قابل مصرف کشتار شده در کشتارگاه‌های رسمی کشور	لاشه‌ای که پس از انجام بازرسی بهداشتی توسط بازرس بهداشتی دامپزشکی، سالم و یا مناسب برای مصرف غذایی انسان، تشخیص داده شده است و با مهمور کردن با مهر دامپزشکی و نشانه‌گذاری با برجسب مخصوص مشخص می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۱۸	مؤسسه جوجه‌کشی	واحد تولیدی کشاورزی که در آن تخم نطفه‌دار انواع طیور به وسیله ماشین‌های جوجه‌کشی به جوجه یک‌روزه طیور تبدیل می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۱۹	متوسط تعداد واحد مسکونی تعیین شده در پروانه احداث ساختمان	حاصل تقسیم تعداد کل واحدهای مسکونی درج شده در پروانه‌های احداث ساختمان بر تعداد کل پروانه‌های احداث ساختمان است.	مرکز آمار ایران
۱۲۰	متوسط رشد سالانه جمعیت	نسبت کل افزایش (کاهش) سالانه جمعیت، به متوسط جمعیت در همان دوره با احتساب تمامی منابع تغییر جمعیت شامل مولید، مرگ و میر و مهاجرت است.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۴۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۲۱	متوسط قیمت یک مترمربع زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی معامله شده در بنگاه‌های معاملات ملکی	حاصل تقسیم مجموع مبالغ پرداخت شده بابت معامله زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی بر مجموع مساحت زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی معامله شده در بنگاه‌های معاملات ملکی است.	مرکز آمار ایران
۱۲۲	متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی معامله شده در بنگاه‌های معاملات ملکی	حاصل تقسیم مجموع مبالغ پرداخت شده بابت معامله واحد مسکونی یا ساختمان مسکونی بر مجموع مساحت واحد مسکونی یا ساختمان مسکونی معامله شده در بنگاه‌های معاملات ملکی است.	مرکز آمار ایران
۱۲۳	متوسط مبلغ اجاره بابت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده در بنگاه‌های معاملات ملکی	حاصل تقسیم مجموع مبلغ اجاره به‌علاوه درصدی از ودیعه پرداخت شده بابت اجاره زیربنای مسکونی بر مجموع مساحت زیربنای مسکونی استیجاری در بنگاه‌های معاملات ملکی است.	مرکز آمار ایران
۱۲۴	متوسط مساحت زمین در پروانه‌های احداث ساختمان	حاصل تقسیم مساحت کل زمین درج شده در پروانه‌های احداث ساختمان بر تعداد کل پروانه‌های احداث ساختمان است.	مرکز آمار ایران

۴۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۲۵	متوسط مساحت زیربنا در پروانه‌های احداث ساختمان	حاصل تقسیم مساحت کل زیربنا درج شده در پروانه‌های احداث ساختمان بر تعداد کل پروانه‌های احداث ساختمان است.	مرکز آمار ایران
۱۲۶	محقق	فردی که به‌صورت سازمان‌یافته و به‌طور حرفه‌ای به طرح اولیه یا خلق دانش جدید، محصولات، فرآیندها، روش‌ها و نظام‌های جدید می‌پردازد و یا مدیریت طرح پژوهشی را برعهده دارد.	مرکز آمار ایران
۱۲۷	مرغداری پرورش مرغ تخمگذار	واحد تولیدی کشاورزی که در آن گله‌هایی از نژادهای اصلاح شده مرغ تخم‌گذار به‌منظور تولید تخم مرغ خوراکی، نگهداری و پرورش داده می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۲۸	مرغداری پرورش مرغ گوشتی	واحد تولیدی کشاورزی که در آن جوجه یک‌روزه مرغ گوشتی به‌منظور تولید مرغ گوشتی (نیمچه گوشتی) به مدت معینی، نگهداری و پرورش داده می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۲۹	مرغداری پرورش مرغ مادر	واحد تولیدی کشاورزی که در آن گله‌های مخصوص از مرغ و خروس نژادهای اصلاح شده به‌منظور تولید تخم‌مرغ نطفه‌دار نگهداری و پرورش داده می‌شوند.	مرکز آمار ایران
۱۳۰	مساحت اراضی باغ و قلمستان	بخشی از زمین‌های کشاورزی که برای کشت گیاهان دائمی (اعم از آبی و دیم) به‌صورت کاشت مجتمع اختصاص می‌یابد.	مرکز آمار ایران
۱۳۱	مسافر	فردی که با هر هدفی و هر مدت زمانی بین دو مکان جغرافیایی مختلف جابه‌جا می‌شود.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۴۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۳۲	مهاجر داخلی	عضوی از خانوار معمولی ساکن، گروهی یا مؤسسه‌ای که شهر یا آبادی محل اقامت خود را در یک فاصله زمانی معین (معمولاً بین دو سرشماری متوالی) تغییر داده است، در صورتی که محل اقامت قبلی او در داخل کشور واقع شده باشد.	مرکز آمار ایران
۱۳۳	میزان باروری ویژه سنی	تعداد تولدهای زنده به دنیا آمده توسط زنان واقع در یک سن یا گروه سنی خاص و در یک سال معین که معمولاً برای هر هزار زن محاسبه می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۳۴	میزان باروری کل	میانگین تعداد فرزندانی است که یک زن در طول دوران باروری خود (معمولاً از ۱۵ تا ۵۰ سال سن) به دنیا می‌آورد.	مرکز آمار ایران
۱۳۵	میزان باسوادی	نسبت تعداد افراد باسواد به جمعیت ۶ ساله و بیش‌تر ضرب در صد است.	مرکز آمار ایران
۱۳۶	میزان تغییرات قیمت یک مترمربع زمین	حاصل تقسیم تفاوت متوسط قیمت یک مترمربع زمین در دوره مورد نظر با دوره قبل بر متوسط قیمت یک مترمربع زمین در دوره قبل است.	مرکز آمار ایران
۱۳۷	میزان تغییرات قیمت یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی	حاصل تقسیم تفاوت متوسط قیمت یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی در دوره مورد نظر با دوره قبل بر متوسط قیمت یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی در دوره قبل است.	مرکز آمار ایران
۱۳۸	میزان تغییرات متوسط مبلغ اجاره بابت یک متر مربع زیربنای مسکونی	حاصل تقسیم تفاوت متوسط مبلغ اجاره به علاوه درصدی از ودیعه در دوره مورد نظر با دوره قبل بر متوسط مبلغ اجاره به علاوه سه درصد ودیعه در دوره قبل است.	مرکز آمار ایران

۴۴ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۳۹	میزان خام مرگ و میر	حاصل تقسیم تعداد مرگ در یک سال، به تعداد جمعیت میانه سال، یا به‌طور عمومی‌تر، حاصل تقسیم تعداد مرگ در هر دوره زمانی معین به تعداد نفر - سال زندگی شده در همان دوره زمانی است. مقدار این شاخص به‌طور قراردادی برحسب هزار بیان می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۴۰	میزان خام موالید	نسبت موالید زنده در یک دوره زمانی خاص (معمولاً یک سال تقویمی) به متوسط جمعیت در همان دوره زمانی است. مقدار این شاخص به‌طور قراردادی برحسب در هزار بیان می‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۴۱	نرخ بیکاری	نسبت جمعیت بیکار ۱۵ ساله و بیش‌تر به جمعیت فعال ۱۵ ساله و بیشتر، ضرب‌در ۱۰۰ است.	مرکز آمار ایران
۱۴۲	نرخ مشارکت اقتصادی	نسبت جمعیت فعال (شاغل و بیکار) ۱۵ ساله و بیش‌تر به جمعیت در سن کار (۱۵ ساله و بیش‌تر) ضرب‌در ۱۰۰ است.	مرکز آمار ایران
۱۴۳	نهال	درخت جوانی که هنوز به سن باردهی یا بهره‌برداری نرسیده است.	مرکز آمار ایران
۱۴۴	هزینه خانوار	ارزش ریالی کالاها و خدماتی که خانوار برای خود، خانوارهای دیگر، سازمان‌های دولتی و غیردولتی صرف می‌کند. پس‌انداز، وام، بازپرداخت وام و پرداخت برای سایر معاملات مالی در هزینه خانوار منظور نمی‌شود.	مرکز آمار ایران
۱۴۵	هزینه ناخالص خانوار	هزینه خانوار با در نظر گرفتن ارزش ریالی فروش کالاهای دست دوم است.	مرکز آمار ایران
۱۴۶	واحد مسکونی	مکانی که خانوار در آن سکونت می‌کند یا برای سکونت خانوار احداث شده است. شامل واحد مسکونی معمولی، آلونک، چادر، زاغه، کپر و ... است.	مرکز آمار ایران

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۴۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۴۷	واحد مسکونی معمولی	فضایی مشتمل بر حداقل یک اتاق و معمولاً یک آشپزخانه و یک توالت که تمام یا قسمتی از ساختمان را تشکیل می‌دهد و دارای ورودی اختصاصی به معبر عمومی یا راه پله و یا راهروی مشترک است.	مرکز آمار ایران
۱۴۸	کرایه ساعتی انواع ماشین‌آلات و دستگاه‌های مورد استفاده در فعالیتهای ساختمانی	مبلغی که اجاره‌کننده ماشین‌آلات و دستگاه‌های مورد استفاده در فعالیتهای ساختمانی بابت یک ساعت استفاده از آن به اجاره‌دهنده پرداخت می‌کند.	مرکز آمار ایران
۱۴۹	باجه پست بانک	بخشی از شعبه که در خارج از محل شعبه و در همان استان به صورت ثابت یا سیار دایر بوده و می‌تواند بنا به تشخیص مؤسسه اعتباری و متناسب با حجم فعالیت و خدمات مورد نیاز مشتریان، قسمتی از عملیات شعبه را طبق ضوابط تعیین شده انجام دهد.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۰	پوشش جمعیتی هر واحد پستی	شاخصی که نشان‌دهنده تعداد جمعیت پوشش داده شده به وسیله هر واحد پستی است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۱	پوشش مساحتی هر واحد پستی (کیلومتر مربع)	شاخصی که نشان‌دهنده مساحت پوشش داده شده به وسیله هر واحد پستی است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات

۴۶ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۵۲	تأخیر دیتا (RTT)	زمان رفت و برگشت بسته‌های IP در شبکه‌های مادر مخابراتی بین پورت‌های دسترسی مبدأ و مقصد خدمت گیرنده (دو طرفه) برای هر لینک است و به صورت متوسط زمان تأخیر بسته‌های هزار عددی در شبکه‌های مادر مخابراتی در بازه زمانی ۵ دقیقه‌ای بین پورت‌های دسترسی مبدأ و مقصد خدمت گیرنده برای هر لینک اندازه‌گیری می‌شود.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۳	تصاویر ماهواره‌ای استانی	تصاویری که از سطح زمین توسط ماهواره‌های سنجشی به تفکیک استان تهیه شده و دارای کاربردهای مختلف در حوزه‌های کشاورزی، محیط زیست و .. است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۴	تلفن خانگی	خط تلفنی که از طریق تجهیزات پایانه‌ای در منزل به شبکه‌های مخابراتی ارتباط برقرار می‌کند.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۵	حجم بار جابه‌جا شده در شرکت خدمات هوایی پیام	مجموع حجم بارهای هوایی جابه‌جا شده توسط شرکت خدمات هوایی پیام است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۶	خط تلفن ثابت	خط تلفنی که پایانه وسایل مصرف‌کننده (مانند دستگاه تلفن، دستگاه فاکس) را به شبکه عمومی سوئیچ تلفن (PSTN) وصل کرده و برای تبادل با هر تلفن یک درگاه اختصاصی دارد.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۷	دفتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی (ICT)	دفتری که به منظور ارائه خدمات الکترونیک به مردم و جلوگیری از موازی‌کاری دستگاه‌های دولتی در سطح روستاهای کشور ایجاد شده و توسط بخش خصوصی اداره می‌شود. خدمات عمومی دولت در قالب مراکز عمده‌ی خدماتی اعم از پست، پست بانک، مخابرات، آب، برق، گاز، خدمات ارتباطات، ثبت احوال، بیمه و ... در این واحدها ارائه می‌شود.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۴۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۵۸	دفتر پست بانک	باجه‌ای که به‌منظور عرضه خدمات پست بانک در روستاها و مکان‌های تعیین شده برای ارائه خدمات پولی و بانکی و بر اساس مجوز صادره از سوی بانک مرکزی تأسیس شده و توسط بخش خصوصی زیر نظر شعب پست بانک اداره می‌شود.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۵۹	دفتر پیش‌خوان دولت	دفتری که به‌منظور ارائه خدمات الکترونیک به مردم و جلوگیری از موازی‌کاری دستگاه‌های دولتی در سطح شهرها و شهرستان‌های کشور ایجاد شده و توسط بخش خصوصی اداره می‌شود. خدمات عمومی دولت در قالب مراکز عمده خدماتی اعم از پست، پست بانک، مخابرات، آب، برق، گاز، خدمات ارتباطات، ثبت احوال، بیمه و... در این واحدها ارائه می‌شود.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۰	سرانه مرسولات پستی	شاخصی که نشان‌دهنده تعداد متوسط مرسولات پست شده توسط هر نفر است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۱	سیم کارت واگذار شده تلفن همراه	سیم‌کارت‌های واگذار شده دائمی و اعتباری موجود اعم از فعال و غیرفعال است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۲	سیم کارت واگذار شده فعال تلفن همراه	سیم کارت واگذار شده دائمی و اعتباری موجود که در سه ماه گذشته از طریق آن فعالیتی ثبت شده است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۳	شعبه پست بانک	واحد عملیاتی از مؤسسه اعتباری که در چارچوب آیین‌نامه ایجاد می‌شود و می‌تواند تمام یا بخشی از عملیات مجاز بانکی را بر اساس ضوابط داخلی مصوب هیأت مدیره انجام دهد.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۶۴	مرسوله پستی	هر چیز قابل ارسال فیزیکی یا مجازی، اسناد و مدارک اعم از نوشته‌های چاپی، دست‌نوشته یا الکترونیک، کالا، اشیاء و اوراق و حواله‌های مالی، ابلاغیه، اطلاعیه‌های خدمات شهری از قبیل قبوض آب و فاضلاب، برق، گاز، تلفن ثابت و سیار و عوارض شهرداری که دارای نشانی فرستنده یا گیرنده است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۵	مشترک پهن باند اینترنت ثابت	فردی که به اینترنت عمومی (ارتباط TCP/IP) پرسرعت بیش از ۲۵۶ kbit/s از طریق کابل مودم، ADSL، فیبر نوری، دیگر انواع (سیمی) اشتراک پهن باند، اشتراک پهن باند ثابت ماهواره‌ای و بی‌سیم زمینی، در خانه یا ساختمان دسترسی دارد.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۶	مشترک پهن باند اینترنت سیار	فردی که به اینترنت پرسرعت بیش از ۲۵۶ kbit/s از طریق گوشی موبایل و رایانه (USB/dongles) دسترسی دارد و مشترک واقعی (نه بالقوه) است اگر چه ممکن است مشترک بالقوه دارای گوشی با قابلیت استفاده از پهن باند باشد.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۷	مشترک تلفن همراه فعال	فردی که دارای سیم کارت فعال تلفن همراه است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۶۸	نرخ اتلاف بسته (PLR)	نرخ از دست رفتن بسته‌های IP در شبکه‌های مادر مخابراتی (شرکت ارتباطات زیرساخت) است که از نسبت بسته‌های از دست رفته و اتلاف شده بسته‌های هزار عددی در شبکه‌های مادر مخابراتی در بازه زمانی ۵ دقیقه‌ای بین پورت‌های دسترسی مبدا و مقصد خدمت گیرنده به کل بسته‌های ارسالی حاصل می‌شود.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۴۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۶۹	نوسانات تأخیر (Jitter)	میزان نوسانات تأخیر برای بسته‌های متوالی ارسال شده در شبکه‌های مادر مخابراتی بین پورت‌های دسترسی مبدأ و مقصد خدمت‌گیرنده است که به صورت متوسط نوسانات تأخیر در بازه‌های زمانی ۵ دقیقه‌ای با ارسال ۱۰۰۰ بسته متوالی با فاصله زمانی ۲۰ میلی ثانیه از یکدیگر برای هر لینک اندازه‌گیری می‌شود.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۷۰	واحد پستی	مکانی که در آن خدمات پستی عرضه و یا عملیات پستی انجام می‌شود. واحدهای پستی برحسب موقعیت جغرافیایی و نوع خدمات ارائه شده و عملیات انجام شده در آن‌ها تفکیک می‌شوند و به ترتیب اهمیت عبارتند از: اداره پست مرکزی، دفتر پست، باجه پستی، آژانس پستی شهری، دفاتر خدمات ارتباطی، دفاتر مشترک پست و مخابرات، نمایندگی پستی، دفاتر ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات روستایی و صندوق پستی شهری و روستایی.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۷۱	کاربر اینترنت	کسی که در سه ماه گذشته در داخل کشور، با اتصال به شبکه اینترنت به هر مدت، حداقل از یکی از خدمات اینترنتی استفاده کرده است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۷۲	کارگاه خدمات ارتباطات ثابت	کارگاهی که ارائه‌دهنده خدمات تلفن ثابت و اینترنت است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۷۳	کارگاه خدمات ارتباطات رادیویی	کارگاهی که ارائه‌دهنده خدمات ارتباطات راه دور از طریق امواج رادیویی است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات
۱۷۴	کارگاه خدمات ارتباطات سیار	کارگاهی که ارائه‌دهنده خدمات تلفن همراه و اینترنت است.	وزارت ارتباطات و فن‌آوری اطلاعات

۵۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۷۵	ارزش بازار اوراق بهادار	مجموع حاصل ضرب قیمت پایانی اوراق بهادار قابل معامله در تعداد اوراق منتشر شده آن‌ها می‌باشد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۷۶	ارزش خالص دارایی هر واحد صندوق سرمایه‌گذاری	ارزش روز دارایی‌های صندوق سرمایه‌گذاری منهای بدهی‌های صندوق سرمایه‌گذاری تقسیم بر تعداد واحدهای سرمایه‌گذاری نزد سرمایه‌گذاران است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۷۷	ارزش سرمایه‌گذار خارجی در بورس‌ها	ارزش بازار اوراق بهادار خریداری شده توسط سرمایه‌گذاران خارجی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۷۸	ارزش گمرکی کالای صادراتی	عبارت است از قیمت فروش کالا برای صدور به اضافه هزینه بیمه، باربری و حمل و نقل و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا خروج از قلمرو گمرکی تعلق می‌گیرد و از روی سیاهه و اسناد تسلیمی صادرکننده، تعیین می‌شود. در صورت عدم ارائه اسناد و یا نامتناسب بودن ارزش اظهار شده به دلایل مستند، گمرک ارزش کالای صادراتی را با استعلام از مراجع ذی‌ربط و بر اساس قیمت عمده‌فروشی آن در بازار داخلی به اضافه هزینه‌هایی که تا خروج از قلمرو گمرکی به آن تعلق می‌گیرد، تعیین می‌کند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۷۹	ارزش گمرکی کالای وارداتی	عبارت است از ارزش بهای خرید کالا در مبدأ به اضافه هزینه بیمه و حمل و نقل (سیف) به اضافه سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا ورود به اولین دفتر گمرکی تعلق می‌گیرد که از روی سیاهه خرید یا سایر اسناد تسلیمی صاحب کالا تعیین می‌شود و بر اساس برابری نرخ ارز اعلام شده توسط بانک مرکزی در روز اظهار است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۵۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۸۰	ارزش معاملات بازار سرمایه	جمع ارزش اوراق بهادار معامله شده طی دوره زمانی مشخص در بورس تهران، فرابورس ایران، بورس کالای ایران و بورس انرژی ایران توسط معامله‌گران است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۱	ارزش کل مبادلات	مجموع ارزش صادرات غیرنفتی و واردات است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۲	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	اعتباراتی که برای تأمین هزینه‌های عمرانی در بودجه دولت پیش‌بینی می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۳	اعتبارات هزینه‌ای	اعتباراتی که برای تأمین هزینه‌های جاری دولت و همچنین هزینه نگاهداشت سطح فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی دولت پیش‌بینی می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۴	اوراق بدهی	تعهد کاغذی یا الکترونیکی که طرف ناشر را قادر می‌سازد با تعهد بازپرداخت به وام‌دهنده بر اساس شرایط قرارداد، بودجه موردنیاز خود را از طریق ایجاد بدهی تأمین کند. اوراق مشارکت، مرابحه، اجاره و ... از این قبیل اوراق هستند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۵	اوراق بهادار	هر نوع ورقه یا مستندی که متضمن حقوق مالی قابل نقل و انتقال برای مالک عین یا منفعت آن باشد. مصادیق اوراق بهادار قابل معامله را شورای عالی بورس و اوراق بهادار تعیین و اعلام می‌کند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۶	بازار اوراق بهادار	مکان فیزیکی یا غیرفیزیکی که در آن خرید و فروش اوراق بهادار تحت ضوابط، قوانین و مقررات خاصی معامله می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۷	بازار بیمه	بازاری که در آن خدمات تمامی مؤسسات بیمه فعال در همه رشته‌های بیمه اعم از بیمه‌های زندگی (عمر) و غیرزندگی عرضه می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۸۸	بازار سرمایه	بازاری برای خرید و فروش اوراق مالکیت و اوراق بدهی بدون سررسید یا با سررسیدهای بیش‌تر از یک سال است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۸۹	بیمه	عقدی است که به موجب آن یک طرف (بیمه‌گر) تعهد می‌کند در ازای پرداخت وجه یا وجوهی (حق بیمه) از طرف دیگر (بیمه‌گذار) در صورت وقوع یا بروز حادثه خسارت وارده بر او را جبران نموده یا وجه معینی بپردازد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۰	بیمه آتش‌سوزی	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب مقررات مصوب شورای عالی بیمه تعهد می‌کند که خسارت‌های وارد شده به علت وقوع آتش‌سوزی، انفجار و صاعقه به اموال بیمه شده را جبران کند. در این نوع بیمه‌نامه می‌توان خطرهای دیگر مثل زمین‌لرزه، سیل، توفان، نشست آب، ترکیدگی لوله، شکست شیشه، سرقت با شکست حرز و تخریب اموال و اماکن در اثر سقوط هواپیما بر روی آن‌ها را نیز با پرداخت حق بیمه اضافی تحت پوشش قرار داد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۱	بیمه اتکایی	پوششی است که مؤسسات بیمه می‌توانند با خرید آن، همدیگر را در قبال خسارت‌های بزرگ حمایت کنند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۲	بیمه اعتبار داخلی	قرارداد گروهی بیمه که در آن بیمه‌گر بر اساس مقررات مصوب شورای عالی بیمه، ریسک عدم پرداخت مطالبات اعتباردهنده (بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت و یا نهادهای عمومی غیردولتی مجاز به اعطای وام و تسهیلات و همچنین بنگاه‌های اقتصادی در قبال ارائه کالاها و خدمات) را از اعتبارگیرنده تحت پوشش قرار می‌دهد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۵۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۹۳	بیمه اعتبار صادرات کالا	قرارداد بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر براساس مقررات مصوب شورای عالی بیمه تعهد می‌کند آن قسمت از خسارات وارد شده به بیمه‌گزار به دلیل عدم وصول مطالبات را در رابطه با فروش کالاهای صادراتی جبران کند. عدم وصول مطالبات می‌تواند به دلایلی از قبیل ورشکستگی خریدار، تیره شدن رابطه سیاسی با کشور خریدار، ایجاد محدودیت‌های وارداتی یا ارزی در کشور خریدار، خسارات ناشی از جنگ در کشور خریدار و ... باشد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۴	بیمه باربری	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب مقررات مصوب شورای عالی بیمه تعهد می‌کند که خسارت‌های وارد شده به اموال بیمه‌شده را در هنگام بارگیری، حمل و تخلیه جبران کند. این رشته را می‌توان به سه بیمه باربری کالاهای وارداتی، صادراتی و داخلی تقسیم کرد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۵	بیمه بدنه اتومبیل	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب مقررات مصوب شورای عالی بیمه تعهد می‌کند که خسارت‌های وارد شده به وسیله نقلیه بیمه شده ناشی از حوادث مختلف (از قبیل سرقت، آتش‌سوزی، انفجار، تصادف، سقوط، واژگونی و به طور کلی برخورد اتومبیل به هر جسم ثابت یا متحرک و یا برخورد جسم دیگری با اتومبیل بیمه شده) را جبران کند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۶	بیمه پول	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب شرایط بیمه‌نامه پول تعهد می‌کند، زیان‌هایی که بر اثر بروز سرقت (مسلحانه) و حادثه (آتش‌سوزی، انفجار، سیل و ...) به پول موجود در صندوق (بانک‌ها، مؤسسات مالی و ...) یا در حال جابه‌جایی وارد می‌شود، جبران کند. به‌طور کلی بیمه پول به دو رشته پول در گردش و پول در صندوق تقسیم می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۱۹۷	بیمه تجاری	بیمه‌ای که موضوع آن ممکن است مال باشد اعم از عین یا منفعت یا هر حق مالی یا هر نوع مسئولیت حقوقی، مشروط بر این که بیمه‌گذار نسبت به بقای آنچه بیمه می‌دهد ذی‌نفع باشد و همچنین ممکن است بیمه برای حادثه یا خطری باشد که از وقوع آن بیمه‌گذار متضرر می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۸	بیمه حوادث	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب مقررات مصوب شورای عالی بیمه تعهد می‌کند که غرامت جانی ناشی از حوادث (فوت، نقص عضو و ازکارافتادگی) را به بیمه‌شده پرداخت نماید. در این نوع بیمه با توافق و دریافت حق بیمه اضافی، هزینه پزشکی و غرامت روزانه نیز تحت پوشش قرار می‌گیرد. بیمه‌نامه در این رشته‌ها به صورت انفرادی و گروهی صادر می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۱۹۹	بیمه حوادث راننده	بیمه‌ای است که در آن، بیمه‌گر در چارچوب شرایط بیمه نامه متعهد می‌شود در صورتی که راننده وسیله مقصر حادثه به علت وقوع حوادث رانندگی دچار صدمه بدنی (اعم از جرح یا نقص عضو) شود یا فوت کند، هزینه معالجه یا غرامت فوت را بر اساس شرایط و مبالغ تعیین شده در بیمه‌نامه پرداخت کند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۰	بیمه درمان	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب مقررات مصوب شورای عالی بیمه تعهد می‌کند که هزینه معالجات پزشکی بیمه‌شدگان را تا مقدار معینی پرداخت نماید. این بیمه برای داخل کشور معمولاً به صورت گروهی صادر می‌شود که بیمه درمان سازمان‌های دولتی از آن جمله‌اند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۱	بیمه زندگی	نوعی بیمه تجاری که در آن انجام تعهد بیمه‌گر منوط به فوت بیمه شده یا در صورت حیات وی منوط به انقضای مدت بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۵۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۰۲	بیمه شخص ثالث	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب قانون و مقررات مصوب تعهد می‌کند که چنانچه دارنده وسیله نقلیه بیمه شده به علت وقوع حوادث رانندگی، مسئول جبران خسارت‌های مالی یا جانی وارده به اشخاص ثالث شناخته شود، این خسارت‌ها را براساس شرایط بیمه‌نامه تا سقف تعهد پرداخت نماید.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۳	بیمه غیرزندگی	تمامی رشته‌های بیمه تجاری به استثنای بیمه‌های زندگی از قبیل بیمه آتش‌سوزی، باربری، حوادث، حوادث راننده (سرنشین)، بدنه اتومبیل، شخص ثالث و مازاد، درمان، کشتی، هواپیما، مهندسی، پول، مسئولیت، اعتبار، نفت و انرژی و سایر انواع بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۴	بیمه‌گذار	شخص حقیقی یا حقوقی که مشخصات وی در بیمه‌نامه یا قرارداد بیمه درج شده و متعهد پرداخت حق بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۵	بیمه‌گر	شخصیت حقوقی که در مقابل دریافت حق بیمه از بیمه‌گذار، در صورت وقوع حادثه در چارچوب قرارداد بیمه متعهد جبران خسارت وارده به موضوع بیمه و پرداخت زیان وارده به بیمه‌گذار می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۶	بیمه مازاد شخص ثالث	با پرداخت حق بیمه اضافی، پوشش بیمه مازاد ثالث جانی و مالی قابل دریافت است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۷	بیمه مستقیم	عملیات بیمه‌ای مستقیم شرکت بیمه‌گر که جدا از عملیات بیمه اتکایی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۰۸	بیمه مسئولیت	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب شرایط بیمه‌نامه مسئولیت تعهد می‌کند، خسارت‌هایی را که بیمه‌گذار به‌طور ناخواسته به اشخاص ثالث وارد می‌کند و مسئول جبران آن‌ها شناخته می‌شود، پرداخت نماید. بیمه مسئولیت مدنی عمومی، بیمه مسئولیت حرفه‌ای (پزشکان، پیراپزشکان، دامپزشکان و ...)، بیمه مسئولیت حمل و نقل داخلی و بین‌المللی و بیمه مسئولیت کارفرما در مقابل کارگر از انواع این رشته بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۰۹	بیمه مهندسی	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب شرایط بیمه‌نامه مهندسی تعهد می‌کند که خسارت‌ها یا زیان‌های ناشی از طراحی، ساخت، نصب و نگهداری سازه‌ها و ماشین‌آلات را که مسئولیت آن‌ها به مهندسان مربوط است، بر اساس شرایط بیمه‌نامه جبران کند. در این نوع بیمه، زیان‌های ناشی از خرابی ماشین‌آلات هم تحت پوشش بیمه قرار می‌گیرد. بیمه کامپیوتر و تجهیزات الکترونیکی و بیمه عیوب پنهان ساختمان نیز از انواع این بیمه محسوب می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۰	بیمه‌نامه	سند کتبی فیزیکی یا الکترونیکی حاوی مشخصات و تعهدات بیمه‌گر و بیمه‌گذار و شرایط عقد قرارداد بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۱	بیمه نفت و انرژی	در این بیمه، ریسک‌های شرکت‌های نفتی در بخش‌های مختلف همچون سکوهای نفتی، پالایشگاه‌های نفت و گاز، پتروشیمی‌ها، حمل‌اموال و تجهیزات خریداری شده، مقاطعه‌کاری و اشتباه در طراحی و نصب، حریق تجهیزات و امکانات، زیان‌های ناشی از عدم سود و بهره‌وری بر اثر توقف عملیات ریسک‌های مرتبط با کارکنان این شرکت‌ها تحت پوشش قرار می‌گیرد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۵۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۱۲	بیمه هواپیما	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب شرایط بیمه‌نامه هواپیما تعهد می‌کند که خسارت وارد شده به بدنه هواپیما یا از بین رفتن آن بر اثر حوادثی مانند سقوط، تصادم، آتش‌سوزی و دزدی هوایی راه، در حدودی که در بیمه‌نامه مشخص می‌شود پرداخت نماید.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۳	بیمه کشتی	بیمه‌ای که در آن بیمه‌گر در چارچوب شرایط بیمه‌نامه تعهد می‌کند که خسارت وارد شده به بدنه و تجهیزات کشتی یا از بین رفتن آن بر اثر وقوع حوادثی مانند تصادف، آتش‌سوزی، غرق شدن و به گل نشستن، همچنین هزینه‌های نجات و سهم مالک کشتی از زیان‌های همگانی را در حدودی که در بیمه‌نامه مشخص شده است پرداخت کند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۴	تعداد اوراق بهادار معامله شده	تعداد اوراق بهادار معامله شده طی یک دوره زمانی مشخص است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۵	تعداد اوراق بهادار منتشره	آخرین تعداد اوراق بهادار منتشر شده در تاریخ محاسبه ارزش بازار است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۶	تعداد سهام شرکت	آخرین تعداد سهام ثبت شده شرکت در تاریخ محاسبه شاخص کل بورس اوراق بهادار است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۷	تعداد نمادهای بورسی و فرابورسی	تعداد شرکت‌های حاضر در بورس تهران، فرابورس ایران و بازار پایه فرابورس ایران است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۸	تعداد واحدهای صادر شده صندوق سرمایه‌گذاری	تعداد کوچک‌ترین اجزای سرمایه صندوق سرمایه‌گذاری است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۱۹	تعداد واحدهای معامله شده صندوق	تعداد واحدهای معامله شده صندوق سرمایه‌گذاری طی یک دوره زمانی مشخص است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۲۰	حق بیمه	وجهی که بیمه‌گذار در برابر اخذ پوشش و تعهد بیمه‌گر برای جبران خسارت وارده به موضوع بیمه، در صورت وقوع یا بروز حادثه تحت پوشش بیمه‌نامه می‌پردازد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۱	حق بیمه تولیدی	مبالغ حق بیمه بیمه‌نامه‌هایی که طی دوره مورد بررسی توسط مؤسسات بیمه صادر شده‌اند. این مبالغ در بیمه‌های غیرزندگی بر مبنای حق بیمه صادره و در بیمه‌های زندگی بر مبنای حق بیمه‌های وصولی (دریافتی) لحاظ می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۲	حق بیمه سرانه	نسبت مجموع حق بیمه‌های تولیدی مؤسسات بیمه در یک سال به جمعیت هر کشور است و بیانگر مقدار حق بیمه‌ای است که به‌طور متوسط هر نفر پرداخت کرده است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۳	حق بیمه عاید شده	حاصل جمع حق بیمه تولیدی و تفاضل ذخیره حق بیمه اول و آخر سال که بیانگر آن است چه میزان از حق بیمه‌های تولیدی به‌دلیل انقضای مدت بیمه‌نامه‌ها نصیب مؤسسه بیمه شده است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۴	حق بیمه غیر مستقیم	حق بیمه تولید شده مربوط به بیمه‌نامه‌هایی که توسط نمایندگان شرکت بیمه و کارگزاران بیمه عرضه می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۵	حق بیمه مستقیم	حق بیمه تولید شده مربوط به بیمه‌نامه‌های صادر شده‌ای که مستقیماً توسط شرکت بیمه یا شعب مربوطه دریافت شده است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۶	حق ورودی گمرکی	حقوق گمرکی معادل چهار درصد (۰.۴٪) ارزش گمرکی کالا به اضافه سود بازرگانی که توسط هیأت وزیران تعیین می‌شود به علاوه وجوهی که به موجب قانون، گمرک، مسئول وصول آن است و به واردات قطعی کالا تعلق می‌گیرد ولی شامل هزینه‌های انجام خدمات نمی‌شود. (بند د ماده ۱ قانون امور گمرکی)	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۵۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۲۷	خسارت پرداختی	مبالغی که طی دوره مورد بررسی توسط مؤسسات بیمه جهت جبران خسارت به بیمه‌گذار پرداخت می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۸	خسارت معوق	جمع برآورد خسارت‌های اعلام شده در دست رسیدگی در آخر سال مالی پس از کسر سهم بیمه‌گر اتکایی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲۹	خسارت واقع شده	حاصل جمع خسارت پرداختی سال مالی به علاوه مابه‌التفاوت خسارت معوق پایان و ابتدای سال است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۰	درآمد مالیاتی	بخشی از درآمدهای عمومی دولت که شامل مالیات‌های مستقیم و غیرمستقیم است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۱	ذخیره حق بیمه	حق بیمه‌های مربوط به فاصله زمانی بین تاریخ ترازنامه مؤسسه بیمه تا انقضای سالانه مدت قراردادهای بیمه‌ای است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۲	سایر انواع بیمه	بیمه دام صنعتی و گاوداری‌ها، بیمه اسب، بیمه شترمرغ از جمله رشته‌های تشکیل‌دهنده عنوان سایر انواع هستند. این رشته‌ها به دلیل اندک بودن مقدار حق بیمه در مقایسه با سایر رشته‌های بیمه، جداگانه بررسی نمی‌شوند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۳	سرمایه‌گذار خارجی در بازار سرمایه	سرمایه‌گذاری است که بر اساس آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس اقدام به سرمایه‌گذاری در بازار اوراق بهادار می‌نماید.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

۶۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۳۴	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی	سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده یا سرمایه‌گذاری خارجی وارد شده به کشور است که از مجموع سرمایه‌گذاری خارجی به‌کار گرفته شده در فعالیتهای اقتصادی مولد (اعم از سرمایه نقدی و یا غیرنقدی با منشأ خارجی در قالب وجوه نقدی، ماشین‌آلات و تجهیزات، ابزار و قطعات یدکی، مواد اولیه، حق اختراع و ...) و سرمایه‌گذاری خارجی جذب شده در بورس و بازارهای خارج از بورس است که به‌طور مستقیم یا در قالب ترتیبات قراردادی انجام می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۵	سهام	نوعی اوراق بهادار مالکیتی که دارنده آن در سود و زیان شرکتی که سهام آن را خریده است، شریک می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۶	شاخص کل بورس اوراق بهادار	شاخصی که بیانگر روند سطح عمومی قیمت کل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار است و تغییرات سطح عمومی قیمت‌ها را نسبت به تاریخ مبدأ نشان می‌دهد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۷	شاخص کل بورس تهران (هم وزن)	میانگین نسبت تغییر قیمت‌ها در مقایسه با زمان پایه با وزن برابر است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۸	شاخص کل فرا بورس ایران (وزنی ارزشی)	میانگین وزنی نسبت‌های قیمتی سهام در فرا بورس ایران با وزنی معادل ارزش سهام در زمان پایه که با استفاده از شاخص قیمتی لاسپیرز محاسبه می‌شود. این شاخص معادل شاخص کل بورس تهران (وزنی ارزشی) برای شرکت‌های فرا بورسی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۳۹	شرکت بیمه	شرکت بیمه‌ای که دارای پروانه فعالیت از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی بوده و مجاز به انجام عملیات بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۰	شعبه بیمه	واحد سازمانی وابسته به شرکت بیمه است که به عرضه خدمات بیمه‌ای می‌پردازد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۶۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۴۱	صادرات	رویه گمرکی است که بر اساس آن کالای داخلی به منظور فروش یا مصرف از کشور خارج می‌شود. (ماده ۶۴ قانون امور گمرکی)	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۲	صادرات غیر نفتی	صادرات همه کالاها به غیر از نفت خام، نفت کوره، نفت سفید و نفتای سنگین است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۳	صندوق سرمایه‌گذاری	نهاد مالی جهت سرمایه‌گذاری غیرمستقیم در بورس است که با تجمیع وجوه افراد، اقدام به سرمایه‌گذاری در موضوع فعالیت مصوب خود می‌کند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۴	صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)	صندوقی که واحدهای سرمایه‌گذاری آن مشابه سهام قابل خرید و فروش هستند.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۵	ضریب خسارت	حاصل تقسیم خسارت واقع شده به حق بیمه عاید شده برحسب درصد است. بر این اساس در دوره‌های سالانه از ضریب خسارت و در دوره‌های کوتاه‌تر از نسبت خسارت استفاده می‌شود. در محاسبه ضریب خسارت نیز کارمزد نمایندگان و کارگزاران، هزینه‌های اداری و عمومی مؤسسات بیمه دخالت داده نمی‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۶	ضریب نفوذ بیمه	برای مقایسه وضعیت صنعت بیمه کشور با کل اقتصاد، از ضریب نفوذ بیمه استفاده می‌شود. این شاخص نسبت مجموع حق بیمه‌های تولیدی مؤسسات بیمه در یک سال به محصول ناخالص داخلی کشور (به قیمت جاری) است و بیان‌گر حرکت سریع‌تر (یا آهسته‌تر) صنعت بیمه در مقایسه با مجموعه اقتصاد کشور است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۷	قیمت پایانی اوراق بهادار	میانگین موزون قیمت اوراق بهادار معامله شده طی جلسات معاملاتی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

۶۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۴۸	قیمت پایانی سهام	میانگین موزون قیمت سهام معامله شده طی جلسه معاملاتی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۴۹	قیمت جاری اوراق بهادار	قیمت اوراق بهادار معامله شده طی یک دوره زمانی مشخص است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۰	قیمت جاری واحدهای صندوق سرمایه‌گذاری	قیمت واحدهای معامله شده صندوق سرمایه‌گذاری طی یک دوره زمانی مشخص است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۱	مؤسسه بیمه	شرکتی که دارای پروانه فعالیت از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی بوده و مجاز به انجام عملیات بیمه است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۲	مالیات غیرمستقیم	مالیاتی که بر تولید، واردات، مصرف و فروش کالاها و خدمات وضع می‌شود و قابلیت انتقال به اشخاص دیگر را دارد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۳	مالیات مستقیم	مالیاتی که بر درآمد و دارایی اشخاص حقیقی و حقوقی وضع می‌شود و قابلیت انتقال به دیگری را ندارد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۴	معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بورس	ارزش و حجم معاملات واحدهای صندوق‌های سرمایه‌گذاری قابل معامله (etf) در بورس‌های اوراق بهادار و کالایی است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۶۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۵۵	نسبت خسارت	حاصل تقسیم خسارت پرداختی به حق بیمه تولیدی بر حسب درصد است. این نسبت به‌طور دقیق نشان نمی‌دهد که در دوره مورد بررسی، چند درصد از مبالغ حق بیمه بابت خطرهای تحت پوشش به بیمه‌گذاران برگشت داده یا هزینه می‌شود زیرا در محاسبه آن، مبالغ خسارت‌های معوق، ذخایر حق بیمه، کارمزد نمایندگان و کارگزاران، هزینه‌های اداری و عمومی مؤسسات بیمه منظور نمی‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۶	نماینده بیمه	طبق مقررات مصوب شورای عالی بیمه، شخص حقیقی یا حقوقی است که به نمایندگی از سوی شرکت بیمه طرف قرارداد، به عرضه خدمات بیمه‌ای در داخل کشور می‌پردازد.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۷	واردات	رویه گمرکی برای ورود قطعی کالاها است که بر اساس آن کالاهای وارده برای استفاده در داخل قلمرو گمرکی با پرداخت حقوق ورودی و هزینه‌های انجام خدمات و با انجام تمامی تشریفات، ترخیص می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۸	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	تأمین منابع مالی دولت از محل فروش نفت، گاز، ساختمان‌ها، تأسیسات، ماشین‌آلات و اموال و دارایی‌های دولت است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۵۹	واگذاری دارایی‌های مالی	منابع مالی دولت که به‌صورت سایر منابع تأمین اعتبار از طریق فروش اوراق مشارکت، استفاده از صندوق ذخیره ارزی، فروش سهام شرکت‌های دولتی، استقراض از سیستم بانکی، استفاده از وام‌ها و تسهیلات خارجی و دریافت اصل وام‌های داخلی دولت تأمین می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۶۰	کارگزار بیمه	طبق مقررات مصوب شورای عالی بیمه شخصی حقیقی یا حقوقی است که در مقابل دریافت کارمزد، واسطه معاملات بیمه‌ای بین بیمه‌گذار و بیمه‌گر است.	وزارت امور اقتصادی و دارایی

۶۴ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۶۱	کد تعرفه گمرکی (HS)	کد تعرفه یا Harmonized System Codes یک سیستم عملکرد استانداردسازی، کنترل، شناسایی و طبقه‌بندی بین‌المللی محصولات است که توسط سازمان تجارت جهانی (WTO) به اجرا درآمده است. در این سیستم تمام کالاها بر اساس یک کد ۸ یا ۱۰ رقمی در کشورها طبقه‌بندی شده که ۴ یا ۶ رقم اول بین کشورهای عضو مشترک است و ۲ یا ۴ رقم بعدی بر اساس فضای طبقه‌بندی کالا کشورها می‌تواند متفاوت باشد. از آنجایی که این تعرفه تا ۶ رقم اول از سمت چپ در بین کشورها مشترک است لذا می‌تواند در مکاتبات و مبادلات تجاری، استاندارد خوبی برای تشخیص کالا باشد. دو رقم اول HS نشان‌دهنده فصل مربوط، دو رقم دوم نشان‌دهنده سردسته و دو رقم سوم نشان‌دهنده زیردسته است. در ایران نیز هر ساله، این کد تعرفه‌ها بر اساس آخرین تغییرات اعمال شده توسط وزارت صنعت معدن و تجارت در قالب کتاب مقررات صادرات و واردات منتشر می‌شود.	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۶۲	بازمانده از تحصیل	کودکان و نوجوانان بین ۶ ساله تا ۱۸ ساله که هرگز به مدرسه نرفته‌اند یا پس از گذراندن چند سال تحصیلی در مقطع ابتدایی، مدرسه را ترک کرده‌اند.	وزارت آموزش و پرورش
۲۶۳	پوشش تحصیلی واقعی	درصد جمعیت لازم‌التعلیم واجد شرایط تحصیل در دوره‌های مختلف تحصیلی همان سال است.	وزارت آموزش و پرورش
۲۶۴	جذب ظاهری دانش‌آموز	جمعیت ثبت‌نام شده در دوره خاص (بدون در نظر گرفتن سن) است.	وزارت آموزش و پرورش
۲۶۵	جذب واقعی دانش‌آموز	سهم ثبت‌نام شدگان گروه لازم‌التعلیم یک دوره آموزشی از کل جمعیت لازم‌التعلیم همان دوره بیان می‌شود.	وزارت آموزش و پرورش

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۶۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۶۶	دانش آموز	فردی که برابر مقررات در یکی از دوره‌های تحصیلی آموزش و پرورش تحصیل می‌کند.	وزارت آموزش و پرورش
۲۶۷	سَرانه فضای دانش آموزی	فضای اختصاص یافته به هر دانش آموز برحسب متر مربع است.	وزارت آموزش و پرورش
۲۶۸	سوادآموز تحت پوشش نهضت سوادآموزی	فردی با سن بیش از ده سال تمام که امکان تحصیل در نظام آموزش رسمی کشور را ندارد و برابر ضوابط در یکی از دوره‌های مربوط به سوادآموزی ثبت‌نام کرده و آموزش می‌بیند.	وزارت آموزش و پرورش
۲۶۹	فضای آموزشی و پرورشی	محدوده‌ای که در آن، مکان‌های آموزشی و پرورشی مورد تأیید سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور ایجاد شده است.	وزارت آموزش و پرورش
۲۷۰	معلم	فرد واجد صلاحیت‌های علمی و حرفه‌ای که برنامه‌های آموزشی و پرورشی را در کلاس درس اجرا می‌کند.	وزارت آموزش و پرورش
۲۷۱	آزمایشگاه تشخیص پزشکی	آزمایشگاهی که در آن آزمایش‌هایی بر روی نمونه‌های بالینی انجام می‌شود تا اطلاعات مربوط به سلامت بیمار را برای کمک به تشخیص، پیشگیری و درمان بیماری فراهم کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷۲	بیمارستان	مکانی که دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بوده و با استفاده از امکانات تشخیصی، درمانی، بهداشتی، آموزشی و پژوهشی به منظور درمان و بهبود بیماران سرپایی و بستری، به صورت شبانه‌روزی فعالیت می‌کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷۳	بیمارستان فعال	بیمارستانی که بیماران سرپایی و بستری را به صورت شبانه‌روزی، پذیرش می‌کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۷۴	پایگاه اورژانس پیش بیمارستانی	پایگاهی که در آن، مجموعه خدمات و مهارت‌های فوری پزشکی اورژانسی در مواقع اضطراری مانند تصادف، بیماری حاد، پدیده‌های طبیعی یا ساخته دست بشر در قالب نظام شبکه فوریت‌های پزشکی کشور قبل از رسیدن بیمار یا مصدوم حادثه دیده به بیمارستان ارائه می‌شود. این خدمات توسط پایگاه‌های اورژانس شهری و جاده‌ای انجام می‌شود.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷۵	پلی کلینیک	درمانگاهی که در چند نوع تخصص برای درمان سرپایی بیماران اقدام می‌کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷۶	تخت بیمارستانی	تختی که جهت بستری شدن بیماران برای دریافت خدمات درمانی در بیمارستان تعبیه شده و از امکانات تشخیصی، درمانی، پشتیبانی و خدماتی برخوردار است.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷۷	تخت فعال بیمارستانی	تخت بیمارستانی که بر اساس استاندارد دارای امکانات تشخیصی، درمانی، پشتیبانی، خدماتی و پرسنلی بوده و برای بستری و مراقبت از بیمار آماده است، به عبارت دیگر شامل تخت‌های اشغال شده یا اشغال نشده بیمارستانی است که برای بیماران بستری در هر روز قابل استفاده است. تعداد تخت فعال نباید بیش‌تر از تعداد تخت مصوب بیمارستان باشد.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۷۸	تخت مصوب بیمارستانی	تختی که بیمارستان بر اساس اجازه رسمی دولت و طی آخرین مجوز کسب شده، مجاز به نگه‌داری و استفاده از آن است و بر طبق آن باید دارای پروانه رسمی بوده و در سطح‌بندی تخت‌های بیمارستانی منظور شده باشد. تعداد تخت مصوب الزاماً با تعداد تخت فعال بیمارستان یکی نیست.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۶۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۷۹	داروخانه	مکانی دارای مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که با داشتن مسؤل فنی واجد شرایط به ارائه خدمات دارویی و عرضه فرآورده‌های سلامت محور مانند دارو، شیرخشک، مکمل غذایی رژیمی، غذاهای کمکی شیرخواران، لوازم مصرفی پزشکی و فرآورده های آرایشی و بهداشتی مجاز، مبادرت می‌کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۰	درمانگاه تخصصی	مکانی که با اخذ مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تأسیس می‌شود و با حضور متخصصان رشته‌های مختلف به ارائه خدمات تشخیصی و درمانی در یکی از رشته‌های تخصصی پزشکی (مانند درمانگاه تخصصی قلب و عروق) و یا تشخیص و درمان یک یا چند بیماری مشخص می‌پردازد (مانند درمانگاه تخصصی دیابت).	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۱	درمانگاه عمومی	مکانی که با اخذ مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به صورت شبانه‌روزی، بیماران سرپایی را برای درمان می‌پذیرد و حداقل دارای ۳ پزشک عمومی و متخصص است.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۲	شاغل دانشگاه علوم پزشکی	فردی که در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور با هر نوع وضعیت استخدامی مشغول به کار بوده و دستمزد دریافت می‌کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۳	مرگ و میر مادران	مرگ یک زن هنگام حاملگی، زایمان یا در فاصلهٔ چهل و دو روز بعد از خاتمه حاملگی بدون در نظر گرفتن طول مدت و محل حاملگی و بدون توجه به اینکه علت مرگ، حاملگی یا درمان‌های مربوط به حاملگی است. مرگ به دلیل حوادث و سوانح عمدی یا غیرعمدی در این گروه قرار نمی‌گیرد.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۴	مرگ و میر کودکان زیر پنج سال	مرگ خروجی زندهٔ حاملگی در فاصلهٔ تولد تا کامل شدن ۵۹ ماه و ۲۹ روزگی است.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۶۸ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۸۵	مرگ و میر کودکان زیر یک سال	مرگ خروجی زندهٔ حاملگی در فاصلهٔ تولد تا کامل شدن ۱۱ ماه و ۲۹ روزگی است.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۶	مرکز ارائه‌دهنده مراقبت‌های اولیه بهداشتی	مرکزی که مراقبت‌های ضروری بهداشتی را با استفاده از شیوه‌ها و تکنولوژی علمی و عملی ارائه می‌دهد و در اولین سطح تماس افراد، خانواده و جامعه با نظام بهداشتی قرار دارد. از نظر هزینه برای جامعه و کشور در هر مرحله از توسعه، قابل توجه و در دسترس است.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۷	مرکز پزشکی هسته‌ای	مرکزی است که به‌طور مستقل و یا به‌صورت یک بخش از مؤسسات پزشکی مانند بیمارستان، درمانگاه و ... با اخذ مجوزهای لازم از مراجع مربوط (موافقت اصولی، پروانه بهره‌برداری و پروانه تأسیس از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و مجوز کار با اشعه از مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور) و با استفاده از دانش پزشکی هسته‌ای و منابع پرتوزای باز، به ارائه خدمات تخصصی تشخیصی و درمانی می‌پردازد.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۸	کلینیک	درمانگاهی که در یک نوع تخصص به درمان سرپایی بیماران اقدام می‌کند.	وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
۲۸۹	بازنشسته	فردی که با احراز شرایط قانونی، از حقوق بازنشستگی بهره‌مند است.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۰	بیمه‌شده	فردی که با پرداخت مبالغی به‌عنوان حق بیمه، حق استفاده از مزایای مندرج در قانون سازمان بیمه‌گر را دارد.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۶۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۹۱	شرکت تعاونی	شرکتی که با حداقل هفت نفر عضو حقیقی یا حقوقی غیردولتی به منظور رفع نیازمندی‌های مشترک و بهبود وضع اقتصادی - اجتماعی اعضا از طریق خودیاری و کمک متقابل آنان بر اساس قانون بخش تعاون برای انجام یک یا چند فعالیت اقتصادی تشکیل و ثبت می‌شود.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۲	شرکت تعاونی کشاورزی تحت پوشش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	نوع خاصی از شرکت تعاونی که به صورت تعاونی تولید، تعاونی مصرف یا توزیع بوده و عضویت در آن تنها مخصوص افرادی است که به نوعی به فعالیت کشاورزی مربوط باشند. بر این اساس شرکت تعاونی کشاورزی با مشارکت حداقل هفت نفر به عنوان سهامدار به ثبت رسیده و تمامی سهام آن در اختیار اعضای است که کشاورز شناخته می‌شوند و یا با فعالیت کشاورزی در ارتباط هستند.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۳	عضو شرکت تعاونی	شخص حقیقی یا حقوقی غیردولتی که واجد شرایط مندرج در قانون بخش تعاونی بوده و ملتزم به اهداف بخش تعاونی و اساسنامه قانونی تعاونی باشد.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۴	مددجوی تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور	خدمت گیرنده سازمان بهزیستی کشور است که دارای پرونده مددجویی بوده و به تشخیص مددکار اجتماعی این سازمان واجد شرایط بهره‌مندی از خدمات مستمر و یا غیرمستمر سازمان بهزیستی کشور است.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۵	مربی آموزش فنی و حرفه‌ای	کارکنان آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای که دارای صلاحیت علمی و عملی لازم برای ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در یک یا چند حرفه، زیرمجموعه یک رشته آموزشی هستند.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۶	مرکز ثابت آموزش فنی و حرفه‌ای	مرکز آموزش دولتی که به منظور آموزش و ارتقای مهارت و دانش فنی نیروی کار و سایر متقاضیان، ایجاد شده و شامل حداقل چهار کارگاه آموزش عملی، کلاس آموزش تئوری، فضای اداری و سایر امکانات است.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۷۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۲۹۷	مستمری بگير	فرد بازنشسته، از کار افتاده یا بازمانده (ورثه واجد شرایط) که طبق مقررات صندوق بیمه‌ای مربوط، مستمری دریافت می‌کند.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۸	مهارت آموز فنی و حرفه‌ای	فردی که برابر مقررات سازمان در یکی از دوره‌های آموزش فنی و حرفه‌ای به منظور فراگیری مهارت، شرکت می‌کند.	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۲۹۹	آبزی پروری	مجموعه فعالیت‌های کشت، نگهداری و برداشت انواع آبزیان شامل آماده‌سازی، ذخیره‌سازی، آب و هوادهی، غذادهی، اقدامات بهداشتی و نگهداری و فرآوری مقدماتی در محدوده استخرها یا مزارع پرورش آبزیان است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۰	بچه ماهی	بچه‌ماهی که پس از گذراندن مرحله لاروی به وزن حداقل یک گرم رسیده و در مراکز تکثیر آبزیان برای استفاده‌های مختلف تولید می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۱	واحد پرورش قارچ خوراکی	واحد تولیدی کشاورزی که در آن، پرورش قارچ خوراکی با استفاده از امکانات و تجهیزات مناسب انجام می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۲	آبخیزداری	تمامی فعالیت‌های احیا و اصلاح شامل فعالیت‌های بیولوژیک، بیومکانیک و مکانیکی است که به‌منظور مدیریت منابع حوزه آبخیز اعم از طبیعی، کشاورزی، اقتصادی و انسانی، برای بهبود منابع آب و خاک انجام می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۳	آبزیان آب‌های جنوب	انواع آبزیان (اعم از ماهی، میگو و ...) که زیستگاه اصلی آن‌ها آب‌های جنوب است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۴	آبزیان آب‌های شمال	انواع ماهیان خاویاری، استخوانی، کیلکا و ... که زیستگاه اصلی آن‌ها آب‌های شمال کشور است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۵	اتاق رشد و توسعه	مرکزی یا محوریت کارآفرینان، به‌منظور رشد و توسعه منطقه روستایی از طریق کارآفرینی محلی است.	وزارت جهاد کشاورزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۷۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۰۶	آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع	نوعی آتش‌سوزی با کنترل دشوار که در منطقه‌ای با گیاهان اشتعال‌پذیر در نواحی روستایی و یا طبیعت وحش روی می‌دهد. آتش‌سوزی جنگل با دیگر انواع آتش‌سوزی‌ها از نظر گستردگی، سرعت گسترش، پتانسیل تغییر جهت ناگهانی و توانایی جهش از میان فضاهاى خالی مانند جاده‌ها، رودخانه‌ها و دیگر نقاط اشتعال ناپذیر تفاوت دارد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۷	احیا و غنی‌سازی جنگل	فعالیتی که به منظور بازسازی و احیای جنگل‌های مخروبه و نیمه مخروبه با استفاده از گونه‌های بومی با اجرای عملیات نهال‌کاری، بذرکاری و فرق انجام می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۸	اراضی بیابانی	مناطق دارای اقلیم‌های خشک و فراخشک که میزان متوسط بارندگی در آن‌ها سالانه کمتر از ۱۵۰ میلی‌متر بوده و درصد پوشش گیاهی چند ساله آن کمتر از ده درصد است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۰۹	اراضی بیابانی تحت پوشش گیاهان	اراضی بیابانی که کمتر از ۱۰ درصد پوشش گیاهی دارد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۰	اراضی زراعی	بخشی از زمین‌های کشاورزی است که برای کشت گیاهان سالانه (اعم از آبی و دیم) اختصاص یافته است. در زمین زراعی ممکن است به دلیل تناوب کشت یا علل دیگر، گیاهی کاشته نشده باشد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۱	پدیده بیابانی	مناطق بیابانی که به صورت کویر، تپه‌های ماسه‌ای، پهنه‌های ماسه‌ای، دق‌های رسی، اراضی شور و نمک‌زار و اراضی کم پوشش و بیرون‌زدگی سنگی طبقه بندی می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۲	پروتئین حیوانی	پروتئین حاصل از محصولات دامی و آبزیان که به مصرف انسان می‌رسد.	وزارت جهاد کشاورزی

۷۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۱۳	پرورش ماکیان به روش صنعتی	پرورش ماکیان که با هدف اقتصادی به روش صنعتی، انجام می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۴	تخریب جنگل	هرگونه دخالت و رخداد طبیعی و غیرطبیعی در جنگل‌ها که سبب کاهش سطح و یا بروز تغییرات در اجزای اکوسیستم شده به نحوی که تداوم و استمرار حیات آن را از نظر کمی و کیفی مختل سازد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۵	تراز تجاری بخش کشاورزی	تفاوت میزان ارزش صادرات و میزان ارزش واردات بخش کشاورزی است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۶	تولید در هکتار	مقدار تولید محصولی که در یک سال زراعی در واحد هکتار از مزرعه برداشت می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۷	جمعیت عشایری اسکان یافته	جمعیت عشایری که در مکان‌های ثابت نقاط شهری و روستایی اسکان یافته‌اند.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۸	جنگل	زمینی اعم از خشکی و آبی که به‌طور عمده از درخت و درختچه همراه با سایر رستنی‌های خشبی و علفی خودرو پوشیده است، مشروط به آنکه مساحت آن کمتر از نیم هکتار و تاج پوشش درختی آن به‌طور طبیعی کمتر از پنج درصد نباشد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۱۹	جنگل کاری	کاشت انواع گونه‌های درختان جنگلی که به‌منظور احیا، بازسازی و توسعه جنگل در اراضی ملی کشور با شیوه‌های فنی مناسب و اصول علمی پذیرفته شده انجام می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۰	حفاظت از جنگل‌ها و مراتع	حفاظت فیزیکی از اراضی جنگلی و جلوگیری از تخریب و تصرف عرصه و اعیان مشمول ماده (۱) قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع و همچنین جلوگیری از قطع، بوته‌کنی و چرای مفراط و ورود دام غیرمجاز و... به منظور تضمین پایداری اکوسیستم و استمرار تولیدات جنگلی است.	وزارت جهاد کشاورزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۷۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۲۱	خدمات پشتیبانی عشایر	خدماتی که برای عشایر کوچنده در ییلاق و قشلاق و در مسیر کوچ ارائه می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۲	زن تسهیل‌گر توسعه روستایی	زن روستایی داوطلب که توسط زنان روستایی انتخاب می‌شود و در یک ارتباط دو سویه، در جهت توانمندسازی زنان روستایی برای مشارکت در فعالیت‌های کشاورزی، صیادی، صنایع دستی، مدیریت خانه و تربیت فرزندان و در نتیجه توسعه اقتصادی و اجتماعی روستا و به تبع آن، کشور فعالیت می‌کند.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۳	زنجیره تولید طیور	مجموعه‌ای از فعالیت‌های مختلف مرتبط با طیور از مرحله تولید تا بازاریابی محصولات است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۴	ساماندهی اراضی کشاورزی	مجموعه اقداماتی که جهت استفاده بهینه از پتانسیل اراضی و مزارع صورت می‌گیرد. این عملیات به‌طور عمده با مطالعات کلی آبیاری و بررسی ساختار مالکیت اراضی، نظام بهره‌برداری، بررسی مسائل فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی، مطالعات خاک‌شناسی و بررسی وضع موجود اراضی کشاورزی انجام می‌گیرد و با اجرای طرح‌های احداث سامانه‌های آبیاری و زهکشی و ابنیه مربوط به آن، دسترسی به منابع آب، آرایش مناسب هندسی و قطعه‌بندی و تسطیح اراضی، تجمیع یکپارچه‌سازی اراضی، ایجاد امکان دسترسی و جاده ارتباطی بین قطعات زراعی، جهت انجام عملیات زراعی و مکانیزاسیون کشاورزی، زهکشی زیرزمینی، اصلاح ساختار مالکیت و نظام بهره‌برداری، تعیین الگوی کشت و تناسب اراضی و ... به اتخاذ طرح اجرایی بهبود و توسعه کشاورزی منجر می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی

۷۴ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۲۵	سرانه پروتئین حاصل از مصرف آبزیان	مقدار پروتئین مصرفی حاصل از آبزیان (برحسب گرم) برای هر نفر در یک روز است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۶	سرانه تولید آبزیان	میزان تولید انواع آبزیان به ازای هر نفر از جمعیت کل کشور طی دوره زمانی معین است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۷	سرانه تولید تخم مرغ	میزان تولید تخم مرغ به ازای هر نفر از جمعیت کل کشور طی یک دوره زمانی مشخص است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۸	سرانه تولید گوشت مرغ	میزان تولید گوشت مرغ به ازای هر نفر از جمعیت کل کشور طی یک دوره زمانی مشخص است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۲۹	سطح بارور باغ	مساحتی از باغ که درختان آن به سن باردهی یا بهره‌برداری رسیده است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۰	سطح برداشت	کل مساحت زمین‌های کشاورزی که از آن محصول برداشت می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۱	سطح کاشت اراضی زراعی	کل مساحت زمین‌های کشاورزی که به‌منظور برداشت، در یک سال زراعی، زیرکشت رفته است. زمینی که پس از کشت به عللی محصول آن از بین برود (در مورد محصولات زراعی به‌جز گندم و جو) و زمینی که در آن، محصول به‌صورت کشت دوم یا کشت زیردرختی کشت می‌شود، در کل مساحت کشت محصول منظور می‌شود. در کشت مخلوط، مساحت آن با توجه به سطح اشغال‌شده توسط هر محصول، تخمین زده می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۲	سطح کاشت میوه	مساحتی از باغ که در آن درختان میوه کاشته می‌شوند و واحد آن به هکتار است.	وزارت جهاد کشاورزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۷۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۳۳	سموم کشاورزی	هرگونه ماده یا مخلوطی از مواد مورد نیاز برای جلوگیری، از بین بردن یا کنترل آفات، گونه‌های ناخواسته گیاهان یا حیوانات، که باعث ایجاد آسیب در تولید یا فرآوری، ذخیره‌سازی، حمل و نقل و ... است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۴	سیستم آبیاری مدرن کشاورزی	مجموعه فعالیت‌های آبیاری اراضی که در کاهش مصرف آب و بهینه‌سازی آب مصرفی کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۵	شاغل آبی‌پروری	شاغلی که در مراکز تکثیر و مزارع پرورشی، منابع آبی، قفس‌های دریایی و ... اقدام به فعالیت‌های تکثیر و پرورش انواع مختلف آبزیان می‌کنند.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۶	شاغل شیلات	شامل صیاد و شاغل آبی‌پروری است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۷	شناور صیادی	هر شناور اعم از قایق، لنج و کشتی که کاربری صیادی داشته و با اخذ مجوزهای لازم برای فعالیت صیادی تجهیز و مورد استفاده قرار می‌گیرد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۸	صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی	صندوقی که با استفاده از درآمدهای خرد زنان روستایی شکل می‌گیرد و برای کارآفرینی، پرداخت وام‌های کم‌بهره و طرح‌های کوچک روستا مورد استفاده قرار می‌گیرد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۳۹	صیاد	شاغلی که در آب‌های شمال و جنوب کشور فعالیت صید انجام می‌دهد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۰	ضریب مکانیزاسیون کشاورزی	میزان توان مصرف شده در واحد سطح، برحسب اسب بخار است.	وزارت جهاد کشاورزی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۴۱	طرح تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی	مجموعه فعالیت‌هایی که منجر به توسعه و بهبود وضعیت زیربنایی مزرعه شده و زیربنای مهندسی و اجتماعی لازم برای سهولت فعالیت کشاورزی و تولید بیش‌تر محصول را فراهم می‌سازد. این اقدامات شامل یکپارچه‌سازی اراضی، احداث شبکه فرعی آبیاری، شبکه زهکشی سطحی و در صورت لزوم زهکشی زیرزمینی، جاده‌های دسترسی و جاده سرویس و راه‌های بین مزارع است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۲	طیور بومی	طیوری که به‌طور محدود و به‌طور معمول در محل سکونت خانوار روستائی، به‌عنوان یک فعالیت جنبی در اقتصاد خانوار پرورش داده می‌شوند.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۳	عشایر کوچنده	مردمی که حداقل سه ویژگی زیر را داشته باشند: ۱- ساخت اجتماعی قبیله‌ای، ۲- اتکاء معاش به دامداری، ۳- شیوه زندگی مبتنی بر کوچ	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۴	عملیات مبارزه با آفات اشجار	مجموعه عملیات مبارزه با آفات و امراض درختان شامل مبارزه مکانیکی از طریق حذف و معدوم کردن شاخه‌های آلوده و مبارزه بیولوژیک با استفاده از سمپاشی در مناطق آلوده است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۵	عملیات مبارزه با آفات گیاهی	مجموعه عملیاتی که برای کنترل و دفع آفات گیاهان پس از ظهور آفت به‌منظور کاهش جمعیت آن و رساندن جمعیت آفات به زیر آستانه زیان اقتصادی انجام می‌شود و شامل کنترل فیزیکی مانند استفاده از آب، حرارت، آتش، اشعه، نور، صوت و ...، کنترل بیولوژیک مانند استفاده از شکارگرها، انگل و عوامل میکروبی و کنترل شیمیایی مانند استفاده از سموم شیمیایی است.	وزارت جهاد کشاورزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۷۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۴۶	عوارض طبیعی	پستی و بلندی‌های زمین که انسان در ایجاد آن دخالت ندارد مانند کوه، دره، جنگل و	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۷	قیمت تمام‌شده یک کیلوگرم از محصولات کشاورزی	هزینه‌های مستقیم برای تولید یک کیلوگرم محصول کشاورزی توسط یک بهره‌بردار که شامل هزینه‌های مصرفی و نیروی کار است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۸	گلخانه	سازه‌ای که با پایه‌های ثابت و سقف شیشه‌ای یا پوشش پلاستیکی برای تولید محصولات سالانه یا دائمی در محیط تحت کنترل از نظر حرارت، رطوبت، نور، تهویه و غیره ایجاد می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۴۹	گلخانه مکانیزه	گلخانه‌ای نیمه اتوماتیک یا تمام اتوماتیک که مجهز به دستگاه‌ها و تجهیزات فنی لازم برای کاشت، داشت و برداشت (تولید و پرورش) گیاهان است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۰	گلخانه هیدروپونیک	گلخانه‌ای که در آن کشت گیاهان در محلول غذایی با و یا بدون استفاده از بستر نگهدارنده غیرخاکی (نظیر ماسه، سنگریزه، پشم سنگ، خز، خاک اره، تراشه چوب و ...) و بدون استفاده از سم انجام می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۱	ماهیان خاویاری	گونه‌ای از ماهیان با ارزش، از رده ماهیان غضروفی - استخوانی با دو جنس تاس‌ماهی و فیل‌ماهی است. گونه‌های بومی جنس تاس‌ماهی در آب‌های سواحل جنوبی دریای خزر شامل ازون برون (دراکول)، قره‌برون، چالباش (تاس‌ماهی روس) و شیب بوده و تنها گونه جنس فیل‌ماهی، گونه فیل‌ماهی است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۲	ماهیان سردابی	ماهیانی که از نظر زیستی در آب‌های با دمای ۶ الی ۱۹ درجه سلسیوس رشد و نمو می‌کنند گونه‌هایی از این ماهیان در محیط‌های مصنوعی نظیر استخر و سدهای ساخته شده پرورش داده می‌شوند مانند قزل‌آلای رنگین کمان.	وزارت جهاد کشاورزی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۵۳	ماهیان گرمابی	ماهیانی که از نظر زیستی در آب‌های با دمای ۱۴ الی ۳۵ درجه سلسیوس رشد و نمو می‌کنند. گونه‌هایی از این ماهیان در محیط‌های مصنوعی نظیر آب‌بندان، آب پشت سدها و استخرها پرورش داده می‌شوند. مانند خانواده کپور (آمور و فیتوفاگ).	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۴	محصولات باغی	نوعی از محصولات کشاورزی که تنه یا ساقه آن‌ها چوبی است و پس از یک بار کاشت، چندین سال در زمین باقی مانده و فقط عملیات داشت و برداشت آن تکرار می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۵	محصولات عمده زراعی	محصولاتی که دارای فرآیند کاشت، داشت و برداشت بوده و بعد از کاشت دانه، حداکثر در بازه زمانی یک ساله محصول می‌دهند مانند گندم، جو، ذرت، برنج و	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۶	محصول زراعی سالانه	گیاهان کشاورزی که معمولاً ساقه علفی دارند، دوره رویش آن‌ها کمتر از یک سال است و برای تولید دوره بعد دوباره کاشته می‌شوند. گیاهانی نظیر یونجه و نیشکر که تا چند سال، قسمت زیرزمینی آن‌ها پس از برداشت در زمین باقی می‌ماند و معمولاً در سال بعد رشد می‌کند نیز در این گروه قرار می‌گیرد.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۷	مرتع	زمینی اعم از کوه، دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرا، دارای پوششی از نباتات علوفه‌ای خودرو بوده و با توجه به سابقه چرا به‌طور عرفی مرتع شناخته می‌شود. اراضی آیش هرچند دارای پوشش علوفه‌ای خودرو هستند، مرتع شناخته نمی‌شوند. تراکم تاج پوشش در مراتع متراکم بیش از ۵۰ درصد، در مراتع نیمه‌متراکم ۲۵ تا ۵۰ درصد و در مراتع کم‌تراکم ۵ تا ۲۵ درصد است.	وزارت جهاد کشاورزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۷۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۵۸	مرتع اصلاح و احیا شده	مرتعی که مجموعه عملیات کپه‌کاری، ذخیره نزولات آسمانی، بذرکاری، بوته‌کاری و ... روی آن انجام شده و منجر به بهبود وضعیت مرتع از نظر کمی و کیفی می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۵۹	مزارع پرورش آبزیان	مجموعه‌ای از استخرها و کانال‌های آب، خروجی زهکشی و تأسیسات مرتبط است که با هدف آبی‌پروری ایجاد می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۰	مصرف سرانه آبزیان	میزان مصرف انواع آبزیان به ازای هر نفر از جمعیت کل کشور طی دوره زمانی معین است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۱	مکانیزاسیون کشاورزی	به‌کارگیری ماشین‌آلات و یا ادوات مکانیکی (دارای نیروی محرکه موتوری) در عملیات کشاورزی است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۲	نسبت میزان تولید میوه به سطح بارور	میزان تولید محصولات به کیلوگرم در واحد سطح بارور که به‌عنوان عملکرد در واحد سطح معرفی می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۳	نهر سنتی	نهر و کانالی که در مناطق کشاورزی با مصالح محلی و به‌طور عمده به‌صورت خاکی و با توجه به شکل و شیب و آرایش قطعات زراعی بدون ملاحظات مهندسی مدرن ساخته می‌شود.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۴	کانال عمومی	کانال‌های روباز انتقال و توزیع آب و آبیاری سطحی برای مزارع که از تکنولوژی ساده برخوردار بوده و تلفات آب در آن نسبتاً زیاد است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۵	کانون توسعه عشایری	محدوده‌ای از زیست‌بوم که بر اساس نتایج مطالعات سازمان امور عشایر، دارای منابع، امکانات و استعدادهای لازم برای ایجاد اشتغال و اسکان عشایر است.	وزارت جهاد کشاورزی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۶۶	کندوی مدرن	کندویی با قاب‌های متحرک و قابل تعویض که با ابعادی مطابق با معیارهای فنی ساخته شده است. متداول‌ترین نوع کندوهای مدرن، کندوهای لانگستروت به شکل مکعب مستطیل و غالباً چوبی است.	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۷	کود شیمیایی	هر نوع مواد شیمیایی که جهت تقویت خاک و بالا بردن حاصلخیزی آن از نظر کیفی و کمی استفاده شده و موجب افزایش عملکرد محصول می‌شود مانند ازت، فسفر، پتاس، منیزیم، کلسیم، آهن، روی، مس، منگنز و ...	وزارت جهاد کشاورزی
۳۶۸	خطوط مرزی	آخرین حد قلمرو حاکمیتی در زمین، هوا، دریا و تحت‌الارضی هر کشور است.	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
۳۶۹	طول جغرافیایی	مختصاتی که براساس فاصله از نصف‌النهار اصلی (گرینویچ) سنجیده می‌شود و عدد مربوط به آن به صورت زاویه‌ای بین صفر و ۱۸۰ درجه مثبت و منفی بیان می‌شود.	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
۳۷۰	عرض جغرافیایی	مختصاتی که براساس فاصله از خط استوا یا همان مدار جغرافیایی صفر درجه سنجیده می‌شود و عدد مربوط به آن صفر تا ۹۰ درجه است.	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
۳۷۱	مرز مشترک با کشورهای همسایه	خط مشخصی که جداکننده دو واحد سیاسی بوده و به‌عنوان مانع عمل می‌کند و به‌صورت یک سطح در فضا و زیر زمین نیز کشیده می‌شود. مرز مشترک جمهوری اسلامی ایران با همسایگان شامل مرزهای خشکی و مرزهای آبی در جنوب و شمال ایران است.	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۸۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۷۲	آزادراه	راهی با حداقل چهار خط عبور (دو خط در هر طرف) برای عبور وسایل نقلیه موتوری که مسیرهای رفت و برگشت آن به‌طور کامل از یکدیگر جدا و فاقد تقاطع‌های هم‌سطح بوده و ورود به آن و خروج از آن در نقاط معینی، میسر است. عبور عابر پیاده، دوچرخه، سایر وسایل نقلیه غیرموتوری و در مواردی عبور تمام یا بخشی از وسایل نقلیه تجاری ممنوع است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۳	بار ترانزیت شده در بخش ریلی	عبور بار از طریق ریل از قلمرو جمهوری اسلامی ایران به‌طوری که مبدأ و مقصد سفر، خارج از کشور است. به‌عبارت دیگر ورود از یک مرز کشور طبق مقررات به قصد عبور از کشور و خروج از مرز دیگر کشور است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۴	بار حمل شده در بخش جاده‌ای	باری که با استفاده از ناوگان عمومی باری جاده‌ای از یک مبدأ به مقصدی در کشور جابه‌جا می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۵	بار حمل شده در بخش ریلی	مجموع بارهای حمل‌شده توسط بخش ریلی در داخل کشور است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۶	بارگیری کالا در بنادر	مجموعه فعالیت‌هایی که برای بارگیری بار بر روی شناور انجام می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۷	بارگیری کانتینری کالا در بنادر	مجموعه فعالیت‌هایی که برای بارگذاری بار کانتینر بر شناور انجام می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۸	بار هوایی	بار بارنامه‌ای به‌جز بار همراه مسافر که توسط هواپیما جابه‌جا می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۷۹	بزرگراه	راهی با حداقل چهار خط (دو خط در هر طرف) برای عبور وسایل نقلیه موتوری که مسیرهای رفت و برگشت آن کاملاً از یکدیگر جدا بوده و امکان ایجاد تقاطع هم‌سطح و دسترسی در آن به صورت محدود وجود دارد (حداقل یک تقاطع هم‌سطح دارد).	وزارت راه و شهرسازی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۸۰	پرواز	حرکت یک هواپیما از یک فرودگاه به فرودگاه دیگر تحت یک شماره پرواز، در یک یا چند مرحله پروازی است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۱	پروانه ساختمانی	جوازی که از طرف شهرداری‌ها یا سایر مراجع ذی‌صلاح برای ساخت ساختمان یا افزایش بنا صادر می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۲	تخلیه کالا در بنادر	مجموعه فعالیت‌هایی که برای تخلیه بار از روی شناور انجام می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۳	تخلیه کانتینری کالا در بنادر	مجموعه فعالیت‌هایی که برای تخلیه بار کانتینر از شناور انجام می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۴	خط ریلی	مسیری برای تردد وسایل نقلیه ریلی به‌منظور جابه‌جایی بار و یا مسافر که به دو نوع اصلی و فرعی تقسیم می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۵	دوربین نظارت تصویری	دوربینی که روی دکل مخابراتی نصب شده و تصاویر آنلاین وسایل حمل و نقل را جهت اطلاع رسانی به مراکز مدیریت راه‌ها ارسال می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۶	دوربین کنترل سرعت	دوربینی که برای ثبت تخلف سرعت وسایل حمل و نقل به‌عنوان راه‌کار نظارتی و بازدارنده استفاده می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۷	راه اصلی درجه ۱	راهی با دو یا چند خط عبور که ارتباط میان مراکز استان‌ها و یا مرکز استان با شهرهای بزرگ داخل استان را برقرار می‌کند و می‌تواند مسیرهای رفت و برگشت آن از هم جدا باشد.	وزارت راه و شهرسازی
۳۸۸	راه اصلی درجه ۲	راهی با دو یا چند خط عبور که ارتباط بین شهرهای داخل استان (به‌جز مراکز استان و شهرهای بزرگ) را برقرار می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۸۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۸۹	راه فرعی درجه ۱	راهی با دو خط عبور که ارتباط بین مولدهای ترافیکی در یک استان (مانند پالایشگاه‌ها، مراکز و شهرک‌های صنعتی، مراکز کشاورزی و مراکز آموزشی) و همچنین ارتباط بین یک بخش، دهستان یا چندین روستا را به راه با طبقه‌بندی بالاتر یا به شهر برقرار می‌کند و جمع‌کننده ترافیک راه‌های با طبقه‌بندی پایین‌تر به راه‌های با طبقه‌بندی بالاتر است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۰	راه فرعی درجه ۲	راهی با دو خط عبور که ارتباط بین روستاهای دارای بیست خانوار و بیش‌تر با یکدیگر یا با راه‌های با طبقه‌بندی بالاتر و ارتباط مولدهای ترافیکی کوچک محلی (مانند مراکز صنعتی، مراکز تفریحی برون‌شهری و ...) را برقرار می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۱	راه فرعی درجه ۳	راهی با یک یا دو خط عبور که ارتباط بین روستاهای دارای کمتر از بیست خانوار با یکدیگر یا با راه‌های با طبقه‌بندی بالاتر و همچنین دسترسی زمین‌های مجاور به شبکه راه‌های با طبقه‌بندی بالاتر را برقرار می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۲	طرح جامع شهر	طرح بلندمدتی که در آن نحوه استفاده از اراضی و منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، صنعتی، بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندی‌های عمومی شهری، خطوط کلی ارتباطی و محل مراکز و انتهای خط (ترمینال) و فرودگاه‌ها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی، مناطق نوسازی، بهسازی و اولویت‌های مربوط به آن‌ها تعیین می‌شود و ضوابط و مقررات مربوط به کلیه موارد فوق و همچنین ضوابط مربوط به حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی، تهیه و تنظیم می‌شود. این طرح بر حسب ضرورت، قابل تجدیدنظر خواهد بود.	وزارت راه و شهرسازی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۳۹۳	عمر لکوموتیو	مدت زمانی (معمولاً بر حسب سال) که از سال ساخت یا شروع به کار لکوموتیو تا زمان مورد نظر سپری شده است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۴	عمر واگن باری	مدت زمانی (معمولاً بر حسب سال) که از سال ساخت یا شروع به کار واگن باری تا زمان مورد نظر سپری شده است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۵	عمر واگن مسافری	مدت زمانی (معمولاً بر حسب سال) که از سال ساخت یا شروع به کار واگن مسافری تا زمان مورد نظر سپری شده است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۶	فرودگاه تحت مالکیت شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران	فرودگاهی که اراضی و املاک و هر آنچه در آن فرودگاه احداث شده تحت مالکیت شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران بوده و ساختار سازمانی و تشکیلاتی آن اعم از عملیاتی و غیرعملیاتی زیر نظر این شرکت است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۷	لکوموتیو	وسیله نقلیه دارای نیروی کشش که برای به حرکت درآوردن واگن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد و برحسب نوع انرژی مصرفی (برقی، دیزلی و بخاری) و نوع استفاده (اصلی و مانوری) طبقه‌بندی می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۸	محور مجهز به دستگاه‌های تردد شمار بر خط	راه ارتباطی یک طرفه میان دو نقطه انتخاب شده جهت حرکت از یک نقطه به سمت نقطه دیگر است.	وزارت راه و شهرسازی
۳۹۹	مسافر جابه‌جا شده در بخش ریلی	فردی که با استفاده از ناوگان حمل و نقل ریلی سفر می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۰	مسافر جابه‌جا شده برون استانی در بخش جاده‌ای	فردی که با استفاده از ناوگان عمومی مسافری حمل و نقل جاده‌ای (اتوبوس، مینی‌بوس و سواری) سفر نموده و مبدأ سفر در حریم استحفاظی و مقصد سفر خارج حریم استحفاظی یک استان قرار دارد.	وزارت راه و شهرسازی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۸۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۰۱	مسافر جابه‌جاشده درون استانی در بخش جاده‌ای	فردی که با استفاده از ناوگان عمومی مسافری حمل و نقل جاده‌ای (اتوبوس، مینی‌بوس و سواری) سفر نموده و مبدأ و مقصد سفر او در حریم استحقاطی یک استان قرار دارد.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۲	مسافر خارج شده از کشور از مرز جاده‌ای	فردی که با ناوگان عمومی حمل و نقل جاده‌ای (اتوبوس، مینی‌بوس و سواری) اقدام به خروج از مرزهای کشور می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۳	مسافر خروجی بنادر	فردی که به‌عنوان مسافر از بندر خارج می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۴	مسافر هوایی	فردی (به‌جز خلبانان و خدمه پرواز) که با هواپیما تحت یک شماره پرواز از یک مبدأ به یک مقصد سفر می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۵	مسافر وارد شده به کشور از مرز جاده‌ای	فردی که با ناوگان عمومی حمل و نقل جاده‌ای (اتوبوس، مینی‌بوس و سواری) اقدام به ورود از مرزهای جاده‌ای کشور می‌کند.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۶	مسافر ورودی بنادر	فردی که به‌عنوان مسافر وارد بندر می‌شود.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۷	میانگین بارش	نسبت مجموع بارش اندازه‌گیری شده به تعداد ساعاتی که بارش‌ها اندازه‌گیری شده‌اند.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۸	ناوگان باری در حمل و نقل جاده‌ای	ناوگان حمل و نقلی که فعالیت آن صرفاً حمل و نقل بار از طریق جاده بوده و ظرفیت بارپذیری آن بیش از ۲ تن است.	وزارت راه و شهرسازی
۴۰۹	ناوگان مسافری در حمل و نقل جاده‌ای	ناوگان حمل و نقلی که فعالیت آن صرفاً حمل و نقل مسافر از طریق جاده بوده و شامل اتوبوس، مینی‌بوس و سواری است.	وزارت راه و شهرسازی
۴۱۰	نقاط و مقاطع پرحادثه	نقاط و مقاطعی از جاده که بر اساس نظر گروه کارشناسی، وقوع سوانح و حوادث جاده‌ای در آنها بیش‌تر از سایر نقاط جاده‌ای است.	وزارت راه و شهرسازی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۱۱	واگن باری	وسیله نقلیه ریلی فاقد نیروی کشش که برای جابه‌جایی بار مورد استفاده قرار می‌گیرد.	وزارت راه و شهرسازی
۴۱۲	واگن مسافری	وسیله نقلیه ریلی فاقد نیروی کشش که برای جابه‌جایی مسافر و یا سایر امور مربوط، مورد استفاده قرار می‌گیرد.	وزارت راه و شهرسازی
۴۱۳	کالای ترانزیت شده در بخش جاده‌ای	کالایی که از قلمرو جمهوری اسلامی در بخش جاده‌ای عبور کرده و مبدأ و مقصد آن خارج از کشور است. به عبارت دیگر، کالای وارد شده از یک مرز کشور طبق مقررات به قصد عبور از کشور و خارج شدن از مرز دیگر است.	وزارت راه و شهرسازی
۴۱۴	ارزش سرمایه‌گذاری پروانه‌های بهره‌برداری ایجاد در بخش صنعت	ارزش سرمایه‌گذاری جهت تأمین و خرید زمین، ساختمان، ماشین‌آلات، تأسیسات، هزینه دانش فنی، هزینه برقراری انشعابات آب، برق، گاز و ... که توسط متقاضی در پروانه درج می‌شود.	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۴۱۵	پروانه بهره‌برداری ایجاد در بخش صنعت	پروانه بهره‌برداری صنعتی که برای راه‌اندازی واحدهای جدید صنعتی صادر می‌شود.	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۴۱۶	شاغلان پروانه‌های بهره‌برداری ایجاد در بخش صنعت	شاغلانی که در زمان صدور پروانه بهره‌برداری در آن واحد مشغول به کار می‌باشند.	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۴۱۷	کارگاه صنعتی	کارگاهی که با دارا بودن مجموعه‌ای از نیروی انسانی، ماشین‌آلات، تجهیزات، ساختمان‌ها و تأسیسات به‌منظور انجام فعالیت صنعتی ایجاد شده است.	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۴۱۸	آموزشگر دانشگاهی	فردی که به آموزش و مهارت‌آموزی در یک نهاد آموزش عالی، به صورت تمام‌وقت، نیمه‌وقت یا پاره‌وقت اشتغال دارد.	وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۸۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۱۹	آموزشگر دانشگاهی تمام وقت	عضو یک نهاد آموزش عالی یا پژوهشی که بر مبنای مقررات مربوط، تمام وقت کاری خود را به انجام وظیفه در همان نهاد صرف کند و ممکن است فاقد مرتبه علمی باشد.	وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
۴۲۰	دانش آموخته	فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی آموزش عالی را با موفقیت به پایان رسانده است و برابر ضوابط معین، دانشنامه تحصیلی دریافت می‌کند.	وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
۴۲۱	دانشجو	فردی که برای تحصیل در یکی از دوره‌های آموزش عالی رسمی، برابر ضوابط معین، پذیرفته و ثبت نام شده است و اشتغال به تحصیل دارد.	وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری
۴۲۲	اجرای صحنه‌ای موسیقی	برنامه از پیش تنظیم شده موسیقی که به صورت زنده برای جمعی از مخاطبان اجرا می‌شود.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲۳	اکران فیلم	نمایش عمومی فیلم تولید شده برای تماشاگر، در سینما یا سایر بسترهای مجازی قانونی است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲۴	تماشاگر فیلم سینمایی	بیننده فیلم سینمایی که از گیشه سینما و سایر بسترهای مجازی قانونی بلیت خریداری می‌کند.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲۵	رسانه چاپی	رسانه ادواری که در چاپخانه چاپ شده و دارای دوره زمانی انتشار منظم (روزنامه، هفته‌نامه، ماهنامه، فصلنامه و سالنامه) و گستره انتشار (محلی، استانی، منطقه‌ای یا سراسری) است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲۶	سینما	مکانی دارای مجوز از سازمان سینمایی و امور سمعی بصری، برخوردار از ابعاد مناسب و ویژگی‌های ساختمانی، استاندارد فنی و ایمنی، متشکل از یک یا چند سالن نمایش فیلم، سالن انتظار، نمازخانه، قسمت اداری، گیشه فروش بلیت، اتاق آپارات، سرویس‌های بهداشتی و بوفه است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۲۷	شمارگان	تعداد نسخه‌های چاپ یا تکثیر شده از یک اثر در یک نوبت چاپ و انتشار است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲۸	ظرفیت سالن سینما	تعداد صندلی‌های موجود در سالن نمایش فیلم براساس مجوز صادرشده، است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۲۹	عضو کتابخانه عمومی	فردی که پس از ارائه درخواست عضویت و تکمیل مدارک لازم برای استفاده از یکی از خدمات کتابخانه، کارت عضویت با اعتبار یک‌ساله دریافت کرده باشد.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۰	عنوان کتاب	نامی که روی جلد کتاب درج می‌شود. عنوان هر کتاب به محتوای همان کتاب اختصاص دارد.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۱	فیلم سینمایی	فیلمی با مدت زمان حداقل ۷۵ دقیقه که از سازمان سینمایی و امور سمعی بصری پروانه ساخت دریافت کرده باشد.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۲	نمایش	هنری دیداری و شنیداری که به‌صورت زنده توسط یکی یا گروهی از هنرمندان (بازیگران) در مدت زمان معین برای تماشاگران به اجرا در می‌آید و از لحاظ محتوا و مضمون به تراژدی، کمدی، ملودرام، کمدی تراژیک و فارس (نمایش سنتی شادی‌آور) تقسیم می‌شود.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۳	نمایش بی‌کلام	نمایشی که متکی بر حرکات بدن و چهره بازیگران است و در آن بیان، جایگاهی ندارد و بر اساس موضوع و محتوا به گونه‌های مختلف نمایشی تقسیم می‌شود.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۸۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۳۴	نمایش تراژدی	نمایش منظومی که ریشه در مناسک مذهبی یونان باستان دارد و با به تصویر کشیدن تیره‌روزی و نگون‌بختی شخصیت‌های نامدار و تاریخی یا اسطوره‌ای در طی رویدادی کامل و بدفرجام در بیننده احساس ترس و شفقت ایجاد می‌کند. واژه تراژدی از تراگودیا گرفته شده که به معنای آوای حزن‌انگیز است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۵	نمایش حماسی پهلوانی	نمایشی که در آن به شرح دلاوری‌ها و رشادتهای یک قوم و یا یک ملت در نبردهای پهلوانی و جانفشانی‌ها در حوزه ادبیات پهلوانی می‌پردازد.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۶	نمایش سنتی	نمایشی که شکل، ساختار و مضمون آن ریشه در سنت‌ها، مراسم، مناسک و آیین‌های قومی ایرانی دارد.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۷	نمایش عروسی	نمایشی که بازیگران آن عروسک هستند و توسط عروسک گردان‌ها به اجرای نقش می‌پردازند.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۸	نمایش کمدی	نمایشی که با ایجاد فضای مفرح، به‌طور عمد به افشای ضعف‌های بشری می‌پردازد و دارای پایانی خوش است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۳۹	کتابخانه	فضایی فیزیکی یا غیرفیزیکی (مستقل یا وابسته به تشکیلات) که مجموعه‌ای از انواع منابع را گردآوری و سازماندهی می‌کند و از طریق خدماتی که توسط کتابدار ارائه می‌شود برای کاربران قابل دسترس است.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
۴۴۰	کتابخانه عمومی	کتابخانه‌ای با کارکردهای اطلاع‌رسانی، آموزشی، فرهنگی و مطابق با «استاندارد تعریف کتابخانه عمومی» که یکایک مردم بتوانند از فضا، امکانات، خدمات، برنامه‌ها و منابع آن استفاده کنند و در آن امکان جستجو و بازیابی منابع کتابخانه‌ای و ثبت اعضا و امانت وجود داشته باشد.	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۴۱	اتباع خارجی	هر فردی که بر اساس قانون مدنی ایران فاقد تابعیت ایرانی است.	وزارت کشور
۴۴۲	ازدواج ثبت شده	نوعی عقد و پیمان قانونی یا شرعی که بین زن و مرد برای زندگی مشترک منعقد و ثبت می‌شود و می‌تواند دائم یا موقت باشد.	وزارت کشور
۴۴۳	استان	واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیائی معین که از به هم پیوستن چند شهرستان هم‌جوار با توجه به عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی تشکیل می‌شود.	وزارت کشور
۴۴۴	پروانه ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی	پروانه‌ای که اجازه ازدواج زنان ایرانی با مردان غیرایرانی را از نظر قانونی امکان‌پذیر می‌سازد.	وزارت کشور
۴۴۵	پروانه اقامت	برگه اجازه اقامت اتباع بیگانه که از سوی پلیس مهاجرت و گذرنامه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران صادر می‌شود.	وزارت کشور
۴۴۶	تردد مرزی	ورود و خروج از مرزهای جمهوری اسلامی ایران اعم از زمینی، هوایی و دریایی با رعایت قوانین و مقررات مرزی است.	وزارت کشور

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۹۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۴۷	تشکل	تشکیلاتی که توسط گروهی از اشخاص حقیقی برای پیگیری هدف‌های مشترک به‌وجود آمده و به ثبت می‌رسد مانند حزب، اقلیت‌های دینی و تشکل مردم‌نهاد.	وزارت کشور
۴۴۸	تشکل اقلیت‌های دینی	تشکلی مرکب از اعضای داوطلب هر یک از اقلیت‌های دینی که هدف آن‌ها حل مشکلات و بررسی مسائل دینی، فرهنگی، اجتماعی و رفاهی ویژه آن اقلیت است.	وزارت کشور
۴۴۹	ثبت فوت	اعلام واقعه فوت توسط اعلام‌کننده به مرجع ذی‌ربط به‌منظور تنظیم سند فوت است.	وزارت کشور
۴۵۰	ثبت ولادت	اعلام واقعه ولادت توسط اعلام‌کننده به سازمان ثبت احوال به‌منظور تنظیم سند ثبت کل وقایع است.	وزارت کشور
۴۵۱	حزب	تشکیلاتی متشکل از اشخاص حقیقی که با برنامه مشخص در جهت کسب و مشارکت در قدرت سیاسی و نقد و اصلاح آن در چارچوب قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران بر اساس مرامنامه و اساسنامه مصوب خود در سطح ملی یا استانی فعالیت می‌کند.	وزارت کشور
۴۵۲	دارنده حق رأی انتخابات	فردی که براساس قانون برگزاری انتخابات ۴ گانه می‌تواند برای رأی دادن به شعب اخذ رأی در حوزه‌های انتخابیه مراجعه کند.	وزارت کشور

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۵۳	رای‌دهنده انتخابات	فردی که دارای حق رأی بوده و پس از بررسی اطلاعات هویتی و احراز شرایط رأی دادن در انتخابات شرکت می‌کند.	وزارت کشور
۴۵۴	روستا	واحد مبدأ تقسیمات کشوری با حوزه و قلمرو معین ثبتي یا عرفی مستقل که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی همگن بوده و حداقل ۲۰ خانواده یا ۱۰۰ نفر اعم از متمرکز یا پراکنده در آن جا سکونت داشته باشند و اکثریت ساکنان دائمی آن به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم به یکی از فعالیت‌های کشاورزی، دامداری، باغداری به‌طور اعم و صنایع روستایی و صید و یا ترکیبی از این فعالیت‌ها، اشتغال داشته باشند و در عرف به‌عنوان ده، آبادی، دهکده یا قریه نیز نامیده شده است.	وزارت کشور
۴۵۵	سازمان مردم‌نهاد (NGO)	تشکلی غیرسیاسی و غیرانتفاعی با رویکردی اجتماعی که توسط جمعی از اشخاص حقیقی به شکل داوطلبانه در موضوع مشخص پروانه فعالیت دریافت کرده و به ثبت می‌رسد.	وزارت کشور

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۹۳

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۵۶	شهرستان	واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیائی معین که از به‌هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به‌وجود آورده‌اند.	وزارت کشور
۴۵۷	شورای اسلامی شهر و روستا	نهادی است که مستقیماً با رأی مردم هر شهر و روستا برای دوره چهار ساله انتخاب می‌شوند تا امورات شهر و روستای خود را بر عهده بگیرند.	وزارت کشور
۴۵۸	طلاق ثبت شده	از بین رفتن یا برهم زدن قانونی رابطه زوجیت در ازدواج است.	وزارت کشور
۴۵۹	عضو شورای اسلامی شهر و روستا	فردی که با داشتن شرایط لازم، در انتخابات شورای اسلامی شهر و روستا شرکت کرده و پس از کسب آرای لازم با تأیید هیأت‌های اجرائی و نظارت به عضویت شوراهای اسلامی در می‌آید.	وزارت کشور
۴۶۰	مجوز ازدواج زنان غیرایرانی با مردان ایرانی	مجوزی که بر اساس آن مردان ایرانی می‌توانند با زنان غیرایرانی دارای کارت هویت به‌صورت قانونی ازدواج کنند.	وزارت کشور
۴۶۱	نماینده منتخب مجلس شورای اسلامی	فردی که با تأیید هیأت‌های اجرایی وابسته به وزارت کشور، در انتخابات مجلس شورای اسلامی آرای لازم برای انتخاب شدن را کسب کرده و به مجلس شورای اسلامی راه یافته و اعتبارنامه وی به‌تصویب رسیده است.	وزارت کشور
۴۶۲	اتاق اقامتگاه	بخشی از اقامتگاه که حداقل دارای تختخواب بوده و بسته به نوع اقامتگاه دارای حمام، سرویس بهداشتی و سایر امکانات رفاهی است.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۶۳	اقامتگاه عمومی گردشگری	تأسیساتی مشتمل بر واحدها (اتاق‌ها) یا محوطه‌هایی که شرایط اقامت و استراحت شبانه را برای مجموعه‌ای از افراد، در قالب هتل، مهمان‌پذیر، هتل آپارتمان، زائرسرا و ... فراهم کرده و عموم مردم می‌توانند از آن استفاده کنند. تمامی واحدها یا محوطه‌های مذکور تحت مدیریت اقتصادی واحد قرار دارند.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۶۴	بازدیدکننده	مسافری که با هر هدفی - غیر از استخدام توسط مؤسسه یا فردی مقیم - در مکان مورد بازدید، در مدت کمتر از یک سال، به مکانی خارج از محیط معمول خود سفر می‌کند. بازدیدکننده شامل گردشگر (بازدیدکننده با اقامت شبانه) و بازدیدکننده یک‌روزه (بازدیدکننده بدون اقامت شبانه) است.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۶۵	بازدیدکننده ورودی	شامل گردشگر ورودی و بازدیدکننده یک‌روزه ورودی است.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۶۶	بازدیدکننده یک‌روزه ورودی	بازدیدکننده ورودی به شرط اینکه سفر وی بدون اقامت شبانه باشد.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۶۷	تخت اقامتگاه	وسایله‌ای در اتاق اقامتگاه که شرایط خواب و استراحت میهمان را فراهم می‌آورد.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۶۸	گردشگر	بازدیدکننده (داخلی، ورودی یا خروجی) به شرط این‌که سفر وی حداقل یک شب و حداکثر یک سال متوالی باشد.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۹۵

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۶۹	گردشگر ورودی	بازدیدکننده ورودی به شرط این‌که اقامت وی شامل حداقل یک شب و حداکثر یک سال متوالی باشد.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۷۰	گردشگری	مجموعه فعالیت‌هایی که فرد یا افرادی در طی سفر به مکانی خارج از محیط معمول زندگی خویش برای مدت زمان کمتر از یک سال متوالی برای یک هدف اصلی مانند تفریح و ... انجام می‌دهند به شرط این‌که در هیچ نهادی در محل مورد بازدید (مقصد) استخدام نشده باشند.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۷۱	نفر شب اقامت	تعداد شب‌های اقامت یک گردشگر در طول سفرش می‌باشد.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۷۲	نفر شب اقامت در اقامتگاه‌های رسمی	تعداد شب‌هایی که یک گردشگر در طول سفر خود در اقامتگاه‌های رسمی، اقامت داشته باشد.	وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی
۴۷۳	صادرات انواع فراورده‌های نفتی اصلی	رقم مربوط به میزان هر یک از فرآورده‌های نفتی اصلی صادرشده به خارج کشور (شامل فرآورده‌های گاز مایع، بنزین، نفت سفید، نفت‌گاز و نفت کوره) است که به تفکیک هر فرآورده نفتی اصلی، به‌صورت روزانه، ماهانه و سالیانه گزارش می‌شود.	وزارت نفت
۴۷۴	صادرات مستقیم نفت خام	ارسال نفت خام از طریق پایانه‌های صادراتی به بازارهای انرژی خارج از کشور، که شامل نفت خام‌های با چگالی مختلف است.	وزارت نفت
۴۷۵	متوسط قیمت صادرات نفت خام	میانگین قیمت انواع نفت خام صادراتی ایران به بازارهای مختلف (دلار بر بشکه) است.	وزارت نفت

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۷۶	مشترک گاز	اشخاص حقیقی و حقوقی که طبق ضوابط، نسبت به پرداخت هزینه‌های مربوطه اقدام و شماره اشتراک به وی تخصیص یافته است.	وزارت نفت
۴۷۷	مقدار تولید انواع فراورده‌های اصلی نفتی پالایشگاه‌ها	رقم مربوط به میزان هر یک از فرآورده‌های نفتی اصلی تولیدشده در هر پالایشگاه (شامل فرآورده‌های گاز مایع، بنزین، نفت سفید، نفت‌گاز و نفت کوره) است که به تفکیک هر فرآورده نفتی اصلی، به‌صورت روزانه، ماهانه و سالیانه گزارش می‌شود.	وزارت نفت
۴۷۸	مقدار صادرات نفت خام	حاصل تقسیم مجموع کل صادرات نفت خام کشور در یک دوره زمانی مشخص بر تعداد روزهای آن دوره زمانی (هزار بشکه در روز).	وزارت نفت
۴۷۹	مقدار مصرف انواع فراورده‌های اصلی نفتی	مقدار عددی و کمی بیانگر میزان مصرف هر یک از فرآورده‌های نفتی اصلی در کشور/ استان/ شهر (شامل فرآورده‌های گاز مایع، بنزین، نفت سفید، نفت‌گاز و نفت کوره) است که به تفکیک هر فرآورده نفتی اصلی، به‌صورت روزانه، ماهانه و سالیانه گزارش می‌شود.	وزارت نفت
۴۸۰	مقدار واردات انواع فراورده‌های اصلی نفتی	رقم مربوط به میزان هر یک از فرآورده‌های نفتی اصلی واردشده به کشور (شامل فرآورده‌های گاز مایع، بنزین، نفت سفید، نفت‌گاز و نفت کوره) است که به تفکیک هر فرآورده نفتی اصلی، به‌صورت روزانه، ماهانه و سالیانه گزارش می‌شود.	وزارت نفت

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۹۷

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۸۱	نفت خام	مخلوطی از انواع هیدروکربن‌ها با دامنه تقطیر بسیار گسترده به رنگ قهوه‌ای تا سیاه به همراه مواد غیرنفتی مانند گوگرد، آب، نمک، فلزات سنگین و غیره که در اعماق زمین یا دریا به حالت مایع یافت می‌شود.	وزارت نفت
۴۸۲	آب بدون درآمد	اختلاف بین حجم آب ورودی به سیستم (شبکه توزیع) و مصرف مجاز با درآمد است. مصارف مجاز با درآمد عبارتند از مقدار مصرفی که بابت آن صورت‌حساب صادر شده و هزینه آن دریافت شده و یا خواهد شد.	وزارت نیرو
۴۸۳	آب زیرزمینی تجدیدپذیر	حجم آب زیرزمینی که در مقیاس فعالیت‌های انسانی قابل بازیابی است.	وزارت نیرو
۴۸۴	آب مصرف‌شده برحسب هر یک از بخش‌های مصرفی	حجم آبی که مشترکین در (کاربری‌های مختلف) مصرف می‌کنند.	وزارت نیرو
۴۸۵	انرژی اولیه	صورتی از انرژی که در معرض هیچ‌گونه فرآیندی یا واگردانی قرار نگرفته و برداشت مستقیم از منابع طبیعی باشد. مانند نفت خام و گاز طبیعی.	وزارت نیرو
۴۸۶	انرژی پاک	انرژی تجدیدپذیری که از منابع طبیعی به‌دست می‌آید و هیچ نوع آلودگی و گاز گلخانه‌ای ایجاد نمی‌کند بنابراین آسیبی به محیط زیست نمی‌رساند. منابع اصلی تولید انرژی پاک را انرژی‌های خورشیدی، بادی، زمین‌گرمایی، برق آبی، دریایی، جزر و مد و زیست‌توده بازیافت تلفات حرارتی از توربین‌های انبساطی تشکیل می‌دهد.	وزارت نیرو

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۸۷	انرژی تجدیدپذیر	انواع انرژی که منبع تولید آن‌ها قابلیت تجدیدپذیری را در یک بازه زمانی کوتاه در طبیعت دارد. به عبارت دیگر، پس از مصرف به راحتی جایگزین می‌شود و شامل انرژی‌های زیست‌توده، بادی، خورشیدی، زمین‌گرمایی، امواج، جزر و مد دریائی، هیدروژن و سوخت‌های زیستی و برق آبی است.	وزارت نیرو
۴۸۸	بخش‌های مصرفی انرژی برق	طبق تعرفه‌های تعریف‌شده، شامل مصرف بخش‌های خانگی، عمومی، تجاری، حمل و نقل، کشاورزی، صنعت و مصارف نامشخص است.	وزارت نیرو
۴۸۹	برداشت آب	آبی که از هر منبعی، اعم از دائمی یا موقتی در دوره مشخصی از زمان استحصال می‌شود.	وزارت نیرو
۴۹۰	پساب تولیدی از تصفیه خانه‌های فاضلاب	فاضلاب تصفیه شده خروجی از فرآیند تصفیه (برابر استانداردهای مشترک شرکت آب و فاضلاب و سازمان محیط زیست) در نقطه خروجی تصفیه‌خانه است.	وزارت نیرو
۴۹۱	تخلیه آب	برون‌ریز آب از یک نهر، آبخوان زیرزمینی، حوضه آبریز یا منابع آبی دیگر.	وزارت نیرو
۴۹۲	جمعیت تحت پوشش شبکه آب شهری	مجموع جمعیتی که به واسطه انشعابات آب خانگی و غیرخانگی از شبکه توزیع آب شهری بهره‌مند هستند.	وزارت نیرو
۴۹۳	جمعیت تحت پوشش شبکه فاضلاب روستایی	مجموع جمعیت روستایی که به واسطه انشعابات فاضلاب خانگی و غیرخانگی از شبکه جمع‌آوری فاضلاب روستایی بهره‌مند هستند.	وزارت نیرو
۴۹۴	جمعیت تحت پوشش شبکه فاضلاب شهری	مجموع جمعیت شهری که به واسطه انشعابات فاضلاب خانگی و غیرخانگی از شبکه جمع‌آوری فاضلاب شهری بهره‌مند هستند.	وزارت نیرو

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۴۹۵	حامل‌های انرژی	حامل انرژی ماده‌ای است که انرژی را در خود ذخیره می‌کند. این ماده معمولاً پس از یک یا چند بار تغییر شکل دادن به‌صورت یک حامل نهایی یا یک انرژی نهائی در می‌آید که به مصرف‌کننده می‌رسد. شامل برق، ذغال‌سنگ، گاز طبیعی، گاز مایع، بنزین، نفت سفید، گازوئیل، نفت کوره، کک نفتی، اتان و بخار است.	وزارت نیرو
۴۹۶	حجم آب ورودی به شبکه مدرن آبیاری و زهکشی (متر مکعب)	میزان آبی (متر مکعب) که در یک دوره زمانی معین به شبکه مدرن آبیاری و زهکشی کشور وارد می‌شود.	وزارت نیرو
۴۹۷	خالص فروش برق (به شبکه سراسری)	تولید خالص برق نیروگاه‌ها به‌اضافه برق خریداری شده از سایر مؤسسات منهای تلفات شبکه‌های انتقال و توزیع است.	وزارت نیرو
۴۹۸	درصد تلفات برق	حاصل تقسیم میزان انرژی تلف شده به انرژی ورودی به آن محدوده مشخص ضربدر ۱۰۰ است.	وزارت نیرو
۴۹۹	درصد جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)	جمعیت روستاهای بالای ۲۰ خانوار برخوردار سطح یک به اضافه ۲۷ درصد جمعیت روستاهای بالای ۲۰ خانوار سطح دو تقسیم بر کل جمعیت روستاهای بالای ۲۰ خانوار می‌باشد.	وزارت نیرو
۵۰۰	سد ملی در دست اجرا	سد ملی که مرحله مطالعه آن انجام شده و در دست اجرا است.	وزارت نیرو
۵۰۱	سد ملی در دست بهره‌برداری	سد ملی که عملیات اجرائی آن به اتمام رسیده و بهره‌برداری آن آغاز شده است.	وزارت نیرو

۱۰۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۵۰۲	سد ملی در دست مطالعه	سد ملی که در مرحله مطالعه سدسازی شامل مطالعات شناسائی یا امکان‌سنجی، مطالعات توجیهی و طراحی تفصیلی است.	وزارت نیرو
۵۰۳	سرانه تولید ویژه برق	مقدار تولید ویژه برق تقسیم بر جمعیت.	وزارت نیرو
۵۰۴	سرانه عرضه انرژی اولیه	میزان کل عرضه انرژی اولیه تقسیم بر جمعیت کل کشور.	وزارت نیرو
۵۰۵	سرانه مصرف آب بر حسب هر یک از بخش‌های مصرفی	مصرف آب بر حسب بخش‌های مصرفی تقسیم بر جمعیت.	وزارت نیرو
۵۰۶	سرانه مصرف انرژی نهایی	میزان مصرف انرژی نهایی به ازای هر نفر جمعیت.	وزارت نیرو
۵۰۷	سرانه مصرف برق	مصرف نهایی برق در محدوده جغرافیایی و دوره زمانی معین به ازای هر نفر جمعیت.	وزارت نیرو
۵۰۸	شدت انرژی	مقدار انرژی مصرف شده برای تولید مقدار معینی از کالاها و خدمات است که برای تعیین کارائی انرژی در سطح اقتصاد ملی هر کشور به کار می‌رود. شدت انرژی از تقسیم مصرف نهایی انرژی بر محصول ناخالص داخلی محاسبه می‌شود.	وزارت نیرو
۵۰۹	شهرهای در معرض تنش آبی	شهرهایی که منابع آبی آنها کمتر از ۱۰۰۰ متر مکعب در سال به ازای هر نفر شهروند است. تنش آبی اولین مرحله از کمبود آب است و دو مرحله حادثر مرحله کم آبی و مرحله بحران آب است.	وزارت نیرو

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۰۱

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۵۱۰	طرح‌های ملی	مجموعه طرح‌هایی که آثار مترتب بر اجرای آن‌ها فراتر از منطقه است و معمولاً جنبه راهبردی دارند و از نظر فن‌آوری پیچیده هستند. مانند سدهای بزرگ و صنایع سنگین.	وزارت نیرو
۵۱۱	عرضه کل انرژی اولیه برق	شامل تولید به‌علاوه واردات منهای صادرات، منهای سوخت کشتی‌ها و هواپیماهای بین‌المللی و به‌علاوه/ منهای تغییر در ذخایر ایجاد شده و اختلافات آماری می‌شود.	وزارت نیرو
۵۱۲	مصرف انرژی نهائی	توزیع حامل‌های انرژی به مصرف‌کنندگان برای فعالیت‌های غیرتبدیل سوخت است،	وزارت نیرو
۵۱۳	مصرف صنعتی انرژی برق	مصرفی که در آن از انرژی برق در کارگاه‌های دارای فعالیت‌های معدنی و صنعتی استفاده می‌شود.	وزارت نیرو
۵۱۴	مصرف مشترکین برق	فروش (مصرف) برق به مشترکین داخل کشور که طبق ضوابط تعرفه‌های مختلف صورت می‌گیرد. (تعرفه‌های مختلف عبارتند از فروش خانگی، عمومی، کشاورزی، تولید صنعت و معدن، سایر مصارف و روشنایی معابر)	وزارت نیرو
۵۱۵	مقدار منابع آب تجدیدپذیر	مقدار آبی که حوضه آبریز، طی چرخه آبی سالیانه توانایی بازیابی آن را دارد.	وزارت نیرو
۵۱۶	میزان ارتفاع بارندگی	میانگین ارتفاع ریزش‌های جوی (میلی‌متر) که در سطح حوضه آبریز در یک دوره زمانی معین، جمع می‌شود.	وزارت نیرو
۵۱۷	میزان صادرات انرژی برق	مقدار برق فروخته شده به کشورهای هم‌جوار بر اساس توافق‌نامه تبادل انرژی.	وزارت نیرو
۵۱۸	میزان واردات انرژی برق	مقدار برق خریداری شده از کشورهای هم‌جوار بر اساس توافق‌نامه تبادل انرژی.	وزارت نیرو

۱۰۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

ردیف	عنوان واژه	تعریف استاندارد	دستگاه متولی
۵۱۹	کسری سالانه مخزن آب زیرزمینی	میزان عدم توازن بین تغذیه و تخلیه مخازن آب‌های زیرزمینی در اثر بهره‌برداری بیش‌تر از آب زیرزمینی تجدیدپذیر است.	وزارت نیرو
۵۲۰	مکان ورزشی	فضایی که به‌منظور انجام فعالیت‌های ورزشی با رعایت ضوابط فنی و اجرایی ایجاد شده است.	وزارت ورزش و جوانان
۵۲۱	ورزشکار	فردی که در یکی از رشته‌های ورزشی، با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به تمرینات منظم ورزشی می‌پردازد.	وزارت ورزش و جوانان
۵۲۲	ورزشکار سازمان‌یافته	ورزشکاری که براساس برنامه‌های مشخص در یکی از رشته‌های رسمی ورزشی به عضویت مراجع ورزشی کشور درآمده و تحت پوشش خدمات درمانی فدراسیون ذی‌ربط قرار می‌گیرد.	وزارت ورزش و جوانان

پيوست: فهرست الفبايي واژه‌ها

صفحه	عنوان واژه
	الف
۹۷	آب بدون درآمد
۹۷	آب زیرزمینی تجدیدپذیر
۹۷	آب مصرف‌شده برحسب هر یک از بخش‌های مصرفی
۷۰	آبخیزداری
۷۰	آبزی پروری
۷۰	آبزیان آب‌های جنوب
۷۰	آبزیان آب‌های شمال
۷۱	آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع
۲۹	آثار طبیعی ملی
۸۱	آزادراه
۶۵	آزمایشگاه تشخیص پزشکی
۸۶	آموزشگر دانشگاهی
۸۷	آموزشگر دانشگاهی تمام‌وقت
۲۱	ابزار پذیرش تراکنش الکترونیکی
۹۳	اتاق اقامتگاه
۷۰	اتاق رشد و توسعه
۹۰	اتباع خارجی
۸۷	اجرای صحنه‌ای موسیقی
۷۱	احیا و غنی‌سازی جنگل
۷۱	اراضی زراعی
۷۱	اراضی بیابانی

صفحه	عنوان واژه
۷۱	اراضی بیابانی تحت پوشش گیاهان
۵۰	ارزش بازار اوراق بهادار
۵۰	ارزش خالص دارایی هر واحد صندوق سرمایه‌گذاری
۵۰	ارزش سبد سرمایه‌گذار خارجی در بورس‌ها
۸۶	ارزش سرمایه‌گذاری پروانه‌های بهره‌برداری ایجادى در بخش صنعت
۲۱	ارزش کل معاملات بانک‌ها در بازار بین بانکی ریالی
۵۱	ارزش کل مبادلات
۵۰	ارزش گمرکی کالای صادراتی
۵۰	ارزش گمرکی کالای وارداتی
۵۱	ارزش معاملات بازار سرمایه
۹۰	ازدواج ثبت‌شده
۹۰	استان
۲۴	استعلام خدمات در دستگاه‌های اجرایی
۵۱	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
۵۱	اعتبارات هزینه‌ای
۹۴	اقامتگاه عمومی گردشگری
۸۷	اکران فیلم
۳۱	امید زندگی در بدو تولد
۹۷	انرژی اولیه
۹۷	انرژی پاک
۹۸	انرژی تجدیدپذیر
۵۱	اوراق بدهی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۰۷

صفحه	عنوان واژه
۵۱	اوراق بهادار
۲۱	اوراق مشارکت
	ب
۴۵	باجه پست بانک
۸۱	بار ترانزیت شده در بخش ریلی
۸۱	بار حمل شده در بخش جاده‌ای
۸۱	بار حمل شده در بخش ریلی
۸۱	بار هوایی
۸۱	بارگیری کانتینری کالا در بنادر
۸۱	بارگیری کالا در بنادر
۵۱	بازار اوراق بهادار
۵۱	بازار بیمه
۵۲	بازار سرمایه
۹۴	بازدیدکننده
۹۴	بازدیدکننده ورودی
۹۴	بازدیدکننده یک‌روزه ورودی
۶۴	بازمانده از تحصیل
۶۸	بازنشسته
۷۰	بچه‌ماهی
۳۱	بخش خصوصی
۳۱	بخش کشاورزی (زراعت، باغداری، دامداری)

صفحه	عنوان واژه
۹۸	بخش‌های مصرفی انرژی برق
۳۲	برآورد جمعیت
۹۸	برداشت آب
۳۰	برنامه تلویزیونی
۳۱	برنامه رادیویی
۸۱	بزرگراه
۳۲	بهره‌بردار کشاورزی
۳۲	بهره‌برداری کشاورزی
۳۲	بهره‌برداری باغداری
۳۲	بیکار
۶۵	بیمارستان
۶۵	بیمارستان فعال
۵۲	بیمه
۵۲	بیمه آتش‌سوزی
۵۲	بیمه اتکایی
۵۲	بیمه اعتبار داخلی
۵۳	بیمه اعتبار صادرات کالا
۵۳	بیمه باربری
۵۳	بیمه بدنه اتومبیل
۵۳	بیمه پول
۵۴	بیمه تجاری

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۰۹

صفحه	عنوان واژه
۵۴	بیمه حوادث
۵۴	بیمه حوادث راننده
۵۴	بیمه درمان
۵۴	بیمه زندگی
۵۷	بیمه شخص ثالث
۵۵	بیمه غیرزندگی
۵۶	بیمه کشتی
۵۵	بیمه مازاد شخص ثالث
۵۵	بیمه مستقیم
۵۶	بیمه مسئولیت
۵۶	بیمه مهندسی
۵۶	بیمه نفت و انرژی
۵۷	بیمه هواپیما
۶۸	بیمه‌شده
۵۵	بیمه‌گذار
۵۵	بیمه‌گر
۵۶	بیمه‌نامه
	پ
۲۹	پارک ملی
۶۶	پایگاه اورژانس پیش‌بیمارستانی
۲۱	پایه پولی

۱۱۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
۷۱	پدیده بیابانی
۲۱	پرداخت حضوری الکترونیکی
۲۲	پرداخت غیرحضوری الکترونیکی
۸۲	پرواز
۳۲	پروانه احداث ساختمان
۹۰	پروانه ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی
۳۲	پروانه افزایش بنا
۹۰	پروانه اقامت
۸۶	پروانه بهره‌برداری ایجاد در بخش صنعت
۸۲	پروانه ساختمانی
۷۱	پروتئین حیوانی
۷۲	پرورش ماکیان به روش صنعتی
۳۳	پروژه تحقیقاتی
۹۸	پساب تولیدی از تصفیه خانه‌های فاضلاب
۲۴	پست سازمانی
۶۶	پلی‌کلینیک
۲۹	پناهگاه حیات وحش
۶۴	پوشش تحصیلی واقعی
۴۵	پوشش جمعیتی هر واحد پستی
۴۵	پوشش مساحتی هر واحد پستی (کیلومتر مربع)
۳۳	پیش‌بینی جمعیت

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۱۱

صفحه	عنوان واژه
	ت
۴۶	تأخیر دیتا (RTT)
۳۳	تحقیق و توسعه
۹۴	تخت اقامتگاه
۶۶	تخت بیمارستانی
۶۶	تخت فعال بیمارستانی
۶۶	تخت مصوب بیمارستانی
۷۲	تخریب جنگل
۹۸	تخلیه آب
۸۲	تخلیه کانتینری کالا در بنادر
۸۲	تخلیه کالا در بنادر
۷۲	تراز تجاری بخش کشاورزی
۲۲	تراز سرمایه‌ای دولت
۲۲	تراز عملیاتی دولت
۲۲	تراکنش با ابزارهای پرداخت الکترونیکی
۹۰	تردد مرزی
۲۲	تسهیلات اعطایی بانکها
۹۱	تشکل
۹۱	تشکل اقلیت‌های دینی
۴۶	تصاویر ماهواره‌ای استانی
۵۷	تعداد اوراق بهادار معامله شده

۱۱۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
۵۷	تعداد اوراق بهادار منتشره
۵۷	تعداد سهام شرکت
۵۷	تعداد نمادهای بورسی و فرابورسی
۵۷	تعداد واحدهای صادر شده صندوق سرمایه‌گذاری
۵۷	تعداد واحدهای معامله‌شده صندوق
۴۶	تلفن خانگی
۸۷	تماشاگر فیلم سینمایی
۷۲	تولید در هکتار
	ث
۹۱	ثبت فوت
۹۱	ثبت ولادت
	ج
۲۴	جانباز
۳۳	جداول متقارن داده-ستانده
۳۳	جدول عرضه کل اقتصاد
۳۴	جدول مصرف کل اقتصاد
۶۴	جذب ظاهری دانش‌آموز
۲۵	جذب واقعی
۶۴	جذب واقعی دانش‌آموز
۹۸	جمعیت تحت پوشش شبکه آب شهری
۹۸	جمعیت تحت پوشش شبکه فاضلاب روستایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۱۳

صفحه	عنوان واژه
۹۸	جمعیت تحت پوشش شبکه فاضلاب شهری
۳۴	جمعیت در سن کار
۳۴	جمعیت زمان آمارگیری
۷۲	جمعیت عشایری اسکان یافته
۳۴	جمعیت فعال اقتصادی
۷۲	جنگل
۷۲	جنگل کاری
	چ
۲۲	چک
	ح
۹۹	حامل‌های انرژی
۹۹	حجم آب ورودی به شبکه مدرن آبیاری و زهکشی (مترمکعب)
۴۶	حجم بار جابه‌جا شده در شرکت خدمات هوایی پیام
۹۱	حزب
۳۴	حساب ایجاد درآمد
۳۵	حساب تولید
۳۵	حساب کالاها و خدمات
۳۵	حساب‌های اقماری
۷۲	حفاظت از جنگل‌ها و مراتع
۵۸	حق بیمه
۵۸	حق بیمه تولیدی

۱۱۴ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
۵۸	حق بیمه سرانه
۵۸	حق بیمه عاید شده
۵۸	حق بیمه غیرمستقیم
۵۸	حق بیمه مستقیم
۵۸	حقوق ورودی گمرکی
	خ
۹۹	خالص فروش برق (به شبکه سراسری)
۳۵	خانوار
۲۴	خانواده شاهد
۲۴	خانواده شاهد حقوق و مستمری‌بگیر
۳۱	خانوار مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره)
۲۵	خدمات ارائه شده در دستگاه‌های اجرایی
۷۳	خدمات پشتیبانی عشایر
۲۵	خدمات قابل واگذاری به دفاتر پیشخوان
۵۹	خسارت پرداختی
۵۹	خسارت معوق
۵۹	خسارت واقع شده
۴۶	خط تلفن ثابت
۸۲	خط ریلی
۸۰	خطوط مرزی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۱۵

صفحه	عنوان واژه
۹۱	دارنده حق رأی انتخابات
۶۷	داروخانه
۳۵	دام سبک
۳۵	دام سنگین
۳۵	دام کشتاری
۶۵	دانش‌آموز
۸۷	دانش‌آموخته
۸۷	دانشجو
۳۶	درآمد خانوار
۵۹	درآمد مالیاتی
۳۶	درآمد ملی
۳۶	درخت بارور
۳۶	درخت غیرمثمر
۳۶	درخت مثمر
۹۹	درصد تلفات برق
۹۹	درصد جمعیت روستایی بهره‌مند از آب آشامیدنی سالم (بالای ۲۰ خانوار)
۶۷	درمانگاه تخصصی
۶۷	درمانگاه عمومی
۲۵	دستگاه اجرایی
۳۶	دستمزد ساعتی انواع نیروی انسانی شاغل در فعالیت‌های ساختمانی
۴۶	دفتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی (ICT)

صفحه	عنوان واژه
۴۷	دفتر پست بانک
۴۷	دفتر پیشخوان دولت
۳۶	دهک هزینه‌ای
۸۲	دوربین کنترل سرعت
۸۲	دوربین نظارت تصویری
۲۵	دوره آموزش عمومی دستگاه اجرایی
۲۶	دوره آموزشی مصوب دستگاه‌های اجرایی
۵۹	ذخیره حق بیمه
	ر
۸۲	راه اصلی درجه ۱
۸۲	راه اصلی درجه ۲
۸۳	راه فرعی درجه ۱
۸۳	راه فرعی درجه ۲
۸۳	راه فرعی درجه ۳
۹۲	رأی‌دهنده انتخابات
۸۷	رسانه چاپی
۹۲	روستا
	ز
۷۳	زن تسهیل‌گر توسعه روستایی
۷۳	زنجیره تولید طیور
	س
۲۶	ساختمان اداری

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۱۷

صفحه	عنوان واژه
۹۲	سازمان مردم‌نهاد (NGO)
۷۳	ساماندهی اراضی کشاورزی
۵۹	سایر انواع بیمه
۲۳	سپرده بانک و مؤسسات اعتباری
۹۹	سد ملی در دست اجرا
۹۹	سد ملی در دست بهره‌برداری
۱۰۰	سد ملی در دست مطالعه
۷۴	سرانه پروتئین حاصل از مصرف آبزیان
۷۴	سرانه تولید آبزیان
۷۴	سرانه تولید تخم‌مرغ
۷۴	سرانه تولید گوشت مرغ
۱۰۰	سرانه تولید ویژه برق
۱۰۰	سرانه عرضه انرژی اولیه
۶۵	سرانه فضای دانش‌آموزی
۴۷	سرانه مرسولات پستی
۱۰۰	سرانه مصرف انرژی نهایی
۱۰۰	سرانه مصرف آب برحسب هر یک از بخش‌های مصرفی
۱۰۰	سرانه مصرف برق
۳۶	سرپرست خانوار
۳۷	سرمایه‌گذاری در فعالیتهای ساختمانی
۵۹	سرمایه‌گذار خارجی در بازار سرمایه
۶۰	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

صفحه	عنوان واژه
۷۴	سطح بارور باغ
۷۴	سطح برداشت
۷۴	سطح کاشت اراضی زراعی
۷۴	سطح کاشت میوه
۲۶	سطوح سازمانی
۳۷	سفر گردشگری
۷۵	سموم کشاورزی
۶۰	سهام
۲۳	سهام سپرده‌پذیری بین بانکی
۲۳	سهام سپرده‌گذاری بین بانکی
۶۵	سوادآموز تحت پوشش نهضت سوادآموزی
۴۷	سیم کارت واگذار شده تلفن همراه
۴۷	سیم کارت واگذار شده فعال تلفن همراه
۷۵	سیستم آبیاری مدرن کشاورزی
۸۷	سینما
ش	
۲۸	شاخص بهره‌وری سرمایه
۲۸	شاخص بهره‌وری کل عوامل تولید (TFP)
۲۸	شاخص بهره‌وری نیروی کار
۳۷	شاخص قیمت تولیدکننده
۳۷	شاخص قیمت کالاهای صادراتی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۱۹

صفحه	عنوان واژه
۳۷	شاخص قیمت کالاهای وارداتی
۳۷	شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI)
۶۰	شاخص کل بورس اوراق بهادار
۶۰	شاخص کل بورس تهران (هم وزن)
۶۰	شاخص کل فرابورس ایران (وزنی ارزشی)
۳۸	شاخص مقدار
۳۸	شاغل
۷۵	شاغل آبی‌پروری
۶۷	شاغل دانشگاه علوم پزشکی
۲۶	شاغل دستگاه اجرایی
۷۵	شاغل شیلات
۸۶	شاغلان پروانه‌های بهره‌برداری ایجاد در بخش صنعت
۱۰۰	شدت انرژی
۶۰	شرکت بیمه
۶۹	شرکت تعاونی
۶۹	شرکت تعاونی کشاورزی تحت پوشش وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۶۰	شعبه بیمه
۴۷	شعبه پست بانک
۸۸	شمارگان
۷۵	شناور صیادی
۹۳	شهرستان
۱۰۰	شهرهای در معرض تنش آبی

۱۲۰ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
۹۳	شورای اسلامی شهر و روستا
	ص
۶۱	صادرات
۹۵	صادرات انواع فراورده‌های نفتی اصلی
۶۱	صادرات غیرنفتی
۹۵	صادرات مستقیم نفت خام
۷۵	صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی
۶۱	صندوق سرمایه‌گذاری
۶۱	صندوق سرمایه‌گذاری قابل معامله (ETF)
۷۵	صیاد
	ض
۳۸	ضریب جینی
۶۱	ضریب خسارت
۷۵	ضریب مکانیزاسیون کشاورزی
۶۱	ضریب نفوذ بیمه
	ط
۳۸	طبقه‌بندی استاندارد بین‌المللی تمامی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)
۳۹	طبقه‌بندی برحسب رده‌های عمده اقتصادی
۳۹	طبقه‌بندی محوری محصولات (CPC)
۷۶	طرح تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی
۸۳	طرح جامع شهر

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۲۱

صفحه	عنوان واژه
۱۰۱	طرح‌های ملی
۹۳	طلاق ثبت‌شده
۸۰	طول جغرافیایی
۷۶	طیور بومی
	ظ
۳۹	ظرفیت گاو‌داری صنعتی
۸۸	ظرفیت سالن سینما
	ع
۸۰	عرض جغرافیایی
۱۰۱	عرضه کل انرژی اولیه برق
۷۶	عشایر کوچنده
۶۹	عضو شرکت تعاونی
۹۳	عضو شورای اسلامی شهر و روستا
۸۸	عضو کتابخانه عمومی
۸۴	عمر لکوموتیو
۸۴	عمر واگن باری
۸۴	عمر واگن مسافری
۷۶	عملیات مبارزه با آفات اشجار
۷۶	عملیات مبارزه با آفات گیاهی
۳۰	عناوین اطلس ملی
۸۸	عنوان کتاب
۷۷	عوارض طبیعی

۱۲۲ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
	ف
۸۴	فرودگاه تحت مالکیت شرکت فرودگاه‌ها و نوابری هوایی ایران
۶۵	فضای آموزشی و پرورشی
۸۸	فیلم سینمایی
	ق
۶۱	قیمت پایانی اوراق بهادار
۶۲	قیمت پایانی سهام
۷۷	قیمت تمام‌شده یک کیلوگرم از محصولات کشاورزی
۶۲	قیمت جاری اوراق بهادار
۶۲	قیمت جاری واحدهای صندوق سرمایه‌گذاری
	ک
۸۶	کارگاه صنعتی
۶۳	کارگزار بیمه
۴۵	کرایه ساعتی انواع ماشین‌آلات و دستگاه‌های مورد استفاده در فعالیت‌های ساختمانی
۴۹	کاربر اینترنت
۲۴	کارت بانکی صادر شده شبکه بانکی
۴۹	کارگاه خدمات ارتباطات ثابت
۴۹	کارگاه خدمات ارتباطات رادیویی
۴۹	کارگاه خدمات ارتباطات سیار
۸۶	کالای ترانزیت شده در بخش جاده‌ای
۷۹	کانال عمومی
۷۹	کانون توسعه عشایری
۸۹	کتابخانه
۸۹	کتابخانه عمومی
۶۴	کد تعرفه گمرکی (HS)

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۲۳

صفحه	عنوان واژه
۱۰۲	کسری سالانه مخزن آب زیرزمینی
۶۸	کلینیک
۸۰	کندوی مدرن
۸۰	کود شیمیایی
	گ
۲۹	گازهای گلخانه‌ای
۳۹	گاوداری صنعتی
۹۴	گردشگر
۴۰	گردشگر ورودی
۹۵	گردشگری
۳۹	گردشگری خروجی
۴۰	گردشگری داخلی
۴۰	گردشگری ملی
۴۰	گردشگری ورودی
۷۷	گلخانه
۷۷	گلخانه مکانیزه
۷۷	گلخانه هیدروپونیک
۲۶	گواهینامه شایستگی مدیریتی
	ل
۴۰	لاشه قابل مصرف کشتار شده در کشتارگاه‌های رسمی کشور
۸۴	لکوموتیو
	م
۶۲	مالیات غیرمستقیم
۶۲	مالیات مستقیم
۷۷	ماهیان خاویاری

۱۲۴ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
۷۷	ماهیان سردابی
۷۸	ماهیان گرمابی
۲۶	ماهیت حقوقی
۴۰	متوسط تعداد واحد مسکونی تعیین شده در پروانه احداث ساختمان
۴۰	متوسط رشد سالانه جمعیت
۹۵	متوسط قیمت صادرات نفت خام
	متوسط قیمت یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی معامله شده در بنگاه‌های
۴۱	معاملات ملکی
	متوسط قیمت یک مترمربع زمین یا زمین ساختمان مسکونی کلنگی معامله شده
۴۱	در بنگاه‌های معاملات ملکی
	متوسط مبلغ اجاره بابت یک متر مربع زیربنای مسکونی معامله شده در بنگاه‌های
۴۱	معاملات ملکی
۴۱	متوسط مساحت زمین در پروانه‌های احداث ساختمان
۴۲	متوسط مساحت زیربنا در پروانه‌های احداث ساختمان
۹۳	مجوز ازدواج زنان غیرایرانی با مردان ایرانی
۷۸	محصول زراعی سالانه
۷۸	محصولات باغی
۷۸	محصولات عمده زراعی
۴۲	محقق
۸۴	محور مجهز به دستگاه‌های تردد شمار بر خط
۶۹	مددجوی تحت پوشش سازمان بهزیستی کشور
۳۱	مددجوی کمیته امداد امام خمینی (ره)
۲۶	مدیران ارشد دستگاه اجرایی
۲۷	مدیران پایه دستگاه اجرایی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ — ۱۲۵

صفحه	عنوان واژه
۲۷	مدیران عملیاتی دستگاه اجرایی
۲۷	مدیران میانی دستگاه اجرایی
۶۹	مربی آموزش فنی و حرفه‌ای
۷۸	مرتع
۷۹	مرتع اصلاح و احیا شده
۸۰	مرز مشترک با کشورهای همسایه
۴۸	مرسوله پستی
۴۲	مرغداری پرورش مرغ تخمگذار
۴۲	مرغداری پرورش مرغ گوشتی
۴۲	مرغداری پرورش مرغ مادر
۶۸	مرکز پزشکی هسته‌ای
۶۸	مرکز ارائه‌دهنده مراقبت‌های اولیه بهداشتی
۶۹	مرکز ثابت آموزش فنی و حرفه‌ای
۶۷	مرگ و میر کودکان زیر پنج سال
۶۸	مرگ و میر کودکان زیر یک سال
۶۷	مرگ و میر مادران
۷۹	مزارع پرورش آبزیان
۴۳	مساحت اراضی باغ و قلمستان
۴۲	مسافر
۸۴	مسافر جابه‌جا شده در بخش ریلی
۸۴	مسافر جابه‌جاشده برون استانی در بخش جاده‌ای
۸۵	مسافر جابه‌جاشده درون استانی در بخش جاده‌ای
۸۵	مسافر هوایی
۸۵	مسافر واردشده به کشور از مرز جاده‌ای
۸۵	مسافر ورودی بنادر

۱۲۶ — واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹

صفحه	عنوان واژه
۸۵	مسافر خارج شده از کشور از مرز جاده‌ای
۸۵	مسافر خروجی بنادر
۷۰	مستمری‌بگیر
۴۸	مشترک پهن باند اینترنت ثابت
۴۸	مشترک پهن باند اینترنت سیار
۴۸	مشترک تلفن همراه فعال
۹۶	مشترک گاز
۲۳	مصارف جریان وجوه
۱۰۱	مصرف انرژی نهائی
۷۹	مصرف سرانه آبزیان
۱۰۱	مصرف صنعتی انرژی برق
۱۰۱	مصرف مشترکین برق
۲۳	معاملات ارزی بین بانکی
۶۲	معاملات صندوق‌های سرمایه‌گذاری در بورس
۶۵	معلم
۹۶	مقدار تولید انواع فراورده‌های اصلی نفتی پالایشگاه‌ها
۹۶	مقدار صادرات نفت خام
۹۶	مقدار مصرف انواع فراورده‌های اصلی نفتی
۱۰۱	مقدار منابع آب تجدیدپذیر
۹۶	مقدار واردات انواع فراورده‌های اصلی نفتی
۱۰۲	مکان ورزشی
۷۹	مکانیزاسیون کشاورزی
۲۳	منابع جریان وجوه
۲۹	مناطق چهارگانه محیط زیست
۳۰	منطقه حفاظت شده
۳۰	مواد روان‌گردان

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ ————— ۱۲۷

صفحه	عنوان واژه
۳۰	مواد مخدر
۲۳	مؤسسه اعتباری
۶۲	مؤسسه بیمه
۴۰	مؤسسه جوجه‌کشی
۴۳	مهاجر داخلی
۷۰	مهارت‌آموز فنی و حرفه‌ای
۴۴	میزان خام مرگ و میر
۴۴	میزان خام موالید
۸۵	میانگین بارش
۱۰۱	میزان ارتفاع بارندگی
۴۳	میزان باروری کل
۴۳	میزان باروری ویژه سنی
۴۳	میزان باسوادی
۴۳	میزان تغییرات قیمت یک متر مربع زیربنای واحدهای مسکونی
۴۳	میزان تغییرات قیمت یک مترمربع زمین
۴۳	میزان تغییرات متوسط مبلغ اجاره بابت یک متر مربع زیربنای مسکونی
۱۰۱	میزان صادرات انرژی برق
۱۰۱	میزان واردات انرژی برق
ن	
۸۵	ناوگان باری در حمل و نقل جاده‌ای
۸۵	ناوگان مسافری در حمل و نقل جاده‌ای
۴۸	نرخ اتلاف بسته (PLR)
۲۳	نرخ برابری ارزها
۴۴	نرخ بیکاری
۲۴	نرخ سود بانکی

صفحه	عنوان واژه
۴۴	نرخ مشارکت اقتصادی
۲۷	نسبت آموزش‌های مدیران به کل کارکنان (مدیران و کارمندان)
۶۳	نسبت خسارت
۷۹	نسبت میزان تولید میوه به سطح بارور
۹۶	نفت خام
۹۵	نفر شب اقامت
۹۵	نفر شب اقامت در اقامتگاه‌های رسمی
۸۵	نقاط ومقاطع پرحادثه
۲۴	نقدینگی
۳۰	نقشه‌های بزرگ‌مقیاس
۸۸	نمایش بی‌کلام
۸۸	نمایش تراژدی
۸۹	نمایش حماسی پهلوانی
۸۹	نمایش سنتی
۸۹	نمایش عروسکی
۸۹	نمایش کمدی
۸۸	نمایش
۶۳	نماینده بیمه
۹۳	نماینده منتخب مجلس شورای اسلامی
۴۹	نوسانات تأخیر (Jitter)
۴۴	نهل
۷۹	نهر سنتی
و	
۷۰	واحد پرورش قارچ خوراکی
۴۹	واحد پستی

واژه‌ها و تعاریف استاندارد مورد استفاده در فهرست آمارهای رسمی سال ۱۳۹۹ ————— ۱۲۹

صفحه	عنوان واژه
۲۷	واحد سازمانی اداری
۲۸	واحد سازمانی عملیاتی
۴۴	واحد مسکونی
۴۵	واحد مسکونی معمولی
۶۳	واردات
۶۳	واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای
۶۳	واگذاری دارایی‌های مالی
۸۶	واگن باری
۸۶	واگن مسافری
۱۰۲	ورزشکار
۱۰۲	ورزشکار سازمان‌یافته
	۵
۲۷	هزینه آموزشی کارمندان دولت
۴۴	هزینه خانوار
۴۴	هزینه ناخالص خانوار